

Zatwierdzam

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Urząd Miasta

11-400 Kętrzyn, ul. Wojska Polskiego 11

Sporządził:
mgr inż. poż. Zbigniew Borys
specjalista ds. ochrony ppoż.
Nr upraw. 1796/ SGSP/

Grudzień 2021r.

Spis treści

I. PODSTAWA OPRACOWANIA	5
II. CEL ORAZ ZASADY STOSOWANIA INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.	5
III. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	8
3.1. Parametry i charakterystyka pożarowa obiektu.....	8
3.2. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.....	9
3.3. Klasyfikacja pożarowa budynku /ZL-PM-IN/ ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania, przewidywana ilość ludzi w budynku/kondygnacji oraz pomieszczenia z drzwiami które powinny się otwierać na zewnątrz pomieszczeń.	10
3.4. Podział na strefy pożarowe i dymowe.....	10
3.5. Gęstość obciążenia ogniowego stref PM oraz warunki jej określania.	10
3.6. Klasa odporności pożarowej oraz odporności ogniowej i stopniu rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane.	11
3.7. Zagrożenie wybuchem, występowanie pomieszczeń zagrożonych wybuchem i stref zagrożenia wybuchem oraz rozwiązania techniczno- budowlanych, instalacyjne i urządzenia zabezpieczających przed powstaniem wybuchu, jak również ograniczających jego skutki.....	11
3.8. Warunki i strategia ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób, liczba i stan sprawności osób przebywających w obiekcie, przewidywane środki do ewakuacji, osób o ograniczonej zdolności poruszania się (ze szczególnymi potrzebami).	12
3.9. Dobór urządzeń przeciwpożarowych oraz innych instalacji i urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu, charakterystyka tych urządzeń i instalacji, przyjęte scenariusze pożarowe.	15
3.9.1. Przeciwpożarowa instalacja wodociągowa z hydrantami wewnętrznymi Ø 25 z węzłem półsztywnym.	15
3.9.2. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.....	15
3.9.3. Przeciwpożarowy/główny wyłącznik prądu (PWP/GWP).	16
3.9.4. System sygnalizacji pożarowej – SAGITTA ASP 100.....	16
3.9.5. Urządzenia oddymiające.....	19
3.10. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, w tym wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektrycznej, teletechnicznej i piorunochronnej, oraz instalacji i urządzeń technologicznych.	20
3.11. Wyposażenie w gaśnice i inny sprzęt gaśniczy.	20
3.12. Przygotowanie obiektu budowlanego do prowadzenia działań ratowniczych – zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru, dźwigi dla ekip ratowniczych oraz prowadzących do nich dojściach, drogi pożarowe oraz dojścia dla ekip ratowniczych.....	21
3.13. Usytuowanie budynków z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, w tym informacje o parametrach wpływających na odległości dopuszczalne.	22
IV. ZASADY DOBORU I EKSPLOATACJI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH	23
4.1. Wyposażenie w gaśnice.	23
4.1.1. Zasady rozmieszczania gaśnic.	23
4.1.2. Dobór gaśnic wg grup pożarów.	24
4.1.3. Zasady przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych podręcznego sprzętu gaśniczego.	25

4.2. Podstawowe zasady użycia i obsługi sprzętu gaśniczego.	26
4.2.1. Etykieta informacyjna na gaśnicy.	26
4.2.2. Techniki gaszenia	27
4.2.3. Gaśnice i agregaty proszkowe /GP /	28
4.2.4. Gaśnice śniegowe /GS/.	28
4.2.5. Gaśnice płynowe / GW/.	29
4.2.6. Hydranty wewnętrzne	29
4.2.7. Koc gaśniczy.	30
4.3. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych.	30
V. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.	34
5.1. Przyczyny powstawania pożarów.	34
5.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożarów.	34
5.3. Zagrożenia ludzi w czasie pożaru.	34
5.4. POŻAR - ZASADY ALARMOWANIA.	35
5.5. POŻAR – PROCEDURA POSTĘPOWANIA DO CZASU PRZYBYCIA PIERWSZYCH JEDNOSTEK PSP ORAZ ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA Z KIERUJĄCYM DZIAŁANIEM RATOWNICZYM / KDR/.	36
VI. ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH.	38
6.1. Postanowienia ogólne.	38
6.2. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac pożarowo niebezpiecznych.	39
6.2.1. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo w sposób gwarantujący bezpieczeństwo.	40
VII. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI DLA OBIEKTU.	42
7.1. Zasady ogólne ewakuacyjne.	42
7.1.1. Zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.	44
7.2. Scenariusz akcji ewakuacyjnej oraz zadania personelu.	45
7.3. Postępowanie w czasie pożaru i ewakuacji	47
7.4. Dobór i rozmieszczenie przeciwpożarowych oraz ewakuacyjnych znaków bezpieczeństwa.	48
VIII. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI.	50
8.1. Zasady organizowania cyklicznych ćwiczebnych alarmów ewakuacyjnych.	50
8.2. Zasady praktycznego prowadzenia cyklicznych ćwiczebnych alarmów ewakuacyjnych.	50
8.3. Dokumentacja ćwiczeń.	52
IX. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.	53
9.1. Cel i zakres szkoleń.	53
9.2. Rodzaje i zakres szkoleń przeciwpożarowych.	53
X. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	55
10.1. Zadania Właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu.	55

10.2. Zadania pracowników, stałych użytkowników w zakresie ochrony ppoż.....	56
10.3. Czynności prawnie zabronione w zakresie przepisów przeciwpożarowych.....	57
XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	61
11.1. Aktualizacja instrukcji.....	61
11.2. Zakres stosowania.....	61
11.3. Wskazówki - zalecenia dla poprawy organizacji pracy i zapewnienia poziomu bezpieczeństwa.....	61
XII. LITERATURA – PODSTAWY PRAWNE.....	63
XI. ZAŁĄCZNIKI.....	64
Załącznik Nr 1.....	65
Załącznik nr 2.....	66
Załącznik Nr 3.....	67
Załącznik nr 4.....	68
Załącznik Nr 5.....	69
Załącznik Nr 6.....	70
Załącznik Nr 7.....	71
Załącznik Nr 8.....	72
Załącznik Nr 9.....	73
Załącznik nr 10.....	75
Załącznik nr 11.....	76
XII. CZĘŚĆ GRAFICZNA.....	77
☐ Rysunek nr 1 - Zagospodarowanie terenu.....	77
☐ Rysunek nr 2 – Plan ewakuacji – Piwnica,.....	77
☐ Rysunek nr 3 - Plan ewakuacji – Parter,.....	77
☐ Rysunek nr 4 – Plan ewakuacji – Piętro 1,.....	77
☐ Rysunek nr 5 – Plan ewakuacji – Piętro 2,.....	77
☐ Rysunek nr 6– Plan ewakuacji – Piętro 3.....	77

I. PODSTAWA OPRACOWANIA.

Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego opracowano na podstawie oferty z dnia 09 listopada 2021r. dla Budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11 w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego dla stałych użytkowników obiektu.

Materiały źródłowe udostępnione przez Zleceniodawcę - dokumentacja techniczna tzn:

- Książka obiektu,
- Projekt budowlany przystosowania do wymogów przeciwpożarowych budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11 na podstawie ekspertyzy technicznej ws. warunków bezpieczeństwa pożarowego, branża- architektoniczno-budowlana, oprac. Usługi Projektowe DRAFT Olsztyn ul. Żołnierska 33/35, data oprac. – XI 2011r.
- Ekspertyza techniczna w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego – budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie ul. Wojska Polskiego 11, opracowana – mgr inż. Julian Lemich, mgr inż. Wiesław Nowak, data wykonania – 26 czerwca 2007.
- Postanowienie Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ — 5595/32/2007 z dnia 4 lipca 2007 r.
- Protokół z ustaleń czynności kontrolno-rozpoznawczych znak PZ.5580.8.1.2020 z dnia 25-11-20
- Protokoły z kontroli stanu technicznego instalacji użytkowych (przewodów kominowych, instalacji elektrycznej i piorunochronnej), przeciwpożarowego wyłącznika prądu, systemu sygnalizacji pożarowej, ewakuacyjnego oświetlenia awaryjnego.
- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego (stara), data opracowania – sprzed 2010r.
- Dane uzyskane z wizji lokalnej obiektu oraz ustnych wyjaśnień zleceniodawcy (pomiary własne – dalmierzem laserowym OMNA D-60, dokumentacja fotograficzna – do użytku własnego)
- Materiały internetowe (wikipedia.org; geoportal.gov.pl).

II. CEL ORAZ ZASADY STOSOWANIA INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO została opracowana w celu spełnienia wymogów przeciwpożarowych zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej oraz § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów oraz innych przepisów szczegółowych.

Budynek Urzędu Miasta w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11 jako obiekt użyteczności publicznej o kubaturze przekraczającej 1000m³ wymaga opracowania Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego tym samym spełniony jest zapis art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. W ramach nowoopracowanej Instrukcji zostaną ustalone:

- sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej [1] oraz,

- minimalne wymagania służące zapewnieniu osobom ze szczególnymi potrzebami możliwość ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób - zgodnie z art. 6 pkt 1c) ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami [9].

Przy opracowywaniu/aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz podczas innych działań związanych z bezpieczeństwem pożarowym w budynku należy obowiązkowo uwzględnić Postanowienie Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ — 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. J. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95)

CELEM OPRACOWANIA jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń oraz uświadomienie zarządców obiektu i użytkowników/pracowników o spoczywających na nich obowiązkach oraz obligatoryjnych zasadach zachowania się podczas pożaru lub innego zagrożenia.

PRACOWNICY / NAJEMCY / DZIERŻAWCY – wszyscy zobowiązani są do zapoznania się z instrukcją (opracowana dla obiektu w którym stale przebywają) i przestrzegania jej ustaleń bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe. Przyjęcie do wiadomości ustaleń „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” WSZYSCY WW. potwierdzają własnoręcznym podpisem na „Oświadczeniu” wg załącznika nr 4 . W przypadku NAJEMCÓW / DZIERŻAWCÓW potwierdzają oni zapoznanie z instrukcją własnoręcznym podpisem na „Oświadczeniu” wg załącznika nr 4 oraz na „Liście osób zapoznanych..” stanowiącym załącznik nr 5 do niniejszej instrukcji.

!!!! NAJEMCY / DZIERŻAWCY zobowiązani są przekazać ww. „Listy osób zapoznanych...” wg załącznika nr 5 dla WŁAŚCICIELA OBIEKTU.

UWAGA 1 !!! Ww. oświadczenia te należy włączyć do akt osobowych pracownika u właściwego pracodawcy.

UWAGA 2 !!! Przypomina się, że .....odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w *art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej*[1] (*m.in. opisanych w instrukcji*), stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na WŁAŚCICIELU OBIEKTU tj. faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

PRACOWNICY FIRM ZEWNĘTRZNYCH - Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm (osoby prawne i fizyczne) prowadzących działalność w przedmiotowym obiekcie oraz inne osoby czasowo przebywające na jego terenie.

UWAGA 3 !!! Przyjęcie do wiadomości ustaleń „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” wszyscy zewnątrzni pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem w „Liście osób zapoznanych..” stanowiącym załącznik nr 5 do niniejszej instrukcji.

UMOWY CYWILNO – PRAWNE - Warunek zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń powinien być zawarty w każdej umowie cywilno – prawnej, na podstawie, której zewnętrzne jednostki organizacyjne prowadzą działalność na terenie opisywanego obiektu. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych aktów normatywnych.

III. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

3.1. Parametry i charakterystyka pożarowa obiektu.

Instrukcję opracowano dla budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11. Budynek zlokalizowane jest centralnej części w miasta.

1) Nazwa, lokalizacja i opis obiektu.

Budynek położony jest na działce nr ewidencyjny 201 o powierzchni ok. 2284m² (0,2284 ha). Budynek pochodzi z lat 60-tych XX wieku. Aktualne przeznaczenie - budynek użyteczności publicznej - biurowy. Budynek - podpiwniczony, 4 kondygnacje nadziemne.

2) Zagospodarowanie budynku.

Budynek zagospodarowany jest wyłącznie na cele biurowe jako obiekt samorządu gminnego z siedziba Burmistrza Miasta z licznymi pomieszczeniami biurowymi, salą sesyjną oraz innymi pomieszczeniami gospodarczymi i technicznymi (węzeł ciepłowniczy, archiwum).

Tabela nr 1 – Opis zagospodarowania obiektu.

Kondygnacja	Funkcja	Powierzchnia /m ² /
Piwnica	Pom. magazynowe, Pom. techniczne, Pom.-węzeł ciepłowniczy, Archiwum, Pom. socjalne (pracowników pomocniczych), WC, schody (S1),	276,75
Parter	Wyjście ewakuacyjne (W1) i (W2), Holl z centralą SSP, serwerownia, klatka schodowa (K1), komunikacja, Kasa, Pom. obsługi interesantów, pom. biurowe, archiwum, Pom. Straży Miejskiej, schody do piwnicy (S1).	271,10
Piętro I	Klatka schodowa (K1), sala sesyjna, sala sesyjna (dla ponad 50 osób), sala konferencyjna, komunikacja, pom. biurowe, Gabinet Burmistrza i Zastępcy Burmistrza, sekretariat, pom. higieniczno-sanitarne.	341,60
Piętro II	Klatka schodowa (K1), komunikacja, pom. biurowe, pom. higieniczno-sanitarne, archiwum, magazynek podręczny.	320,55
Piętro III	Klatka schodowa (K1), komunikacja, pom. biurowe, pom. higieniczno-sanitarne, archiwum, magazynek podręczny.	320,55

3) Parametry techniczne budynku.

Parametr	Nazwa	Budynek główny nr 1
Powierzchnia zabudowy /m ² /		359,66
Powierzchnia użytkowa /m ² /		1385,75
Kubatura /m ³ /		5550
Wysokość /m/, grupa wysokości /N/÷/WW/		14,74 m ; średniowysoki /SW/
Wymiary: długość x szerokość /m/.		21,5 x 23,3
Powierzchnia przekrycia dachu		>1000 m ²
Ilość kondygnacji podziemnych/nadziemnych		1/4

b.d. – brak danych.

4) Dane konstrukcyjne.

Nazwa obiektu	Budynek UM Kętrzyn
Element	
Fundamenty	betonowe
Główna konstrukcja nośna	murowane z cegły ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej
Ściany wewnętrzne	murowane z cegły wapienno-piaskowej na zaprawie cementowo-wapiennej
Ściany działowe	murowane tradycyjnie, cegła pełna
Strop	prefabrykowane gęstożebrowe typu DZ-3
Pokrycie dachu	papa asfaltowa termozgrzewalna
Konstrukcja dachu	stropodach typu DZ3, nie wentylowany za warstwą żużlu
Stalarka okienna i drzwiowa	PCV
Klatki schodowe	Klatka schodowa (K1) zlokalizowana w części „A” budynku prowadzi z poziomu piwnicy na poziom 3 pietra. Schody trójbiegowe łamane, biegi betonowe wykończone terakotą o szerokości użytkowej biegu 1,70 m w części piwnicznej 1,50 m i szerokości użytkowej spoczników 1,65 +1,80 m Sposób wydzielenia: klatka schodowa obudowana, wydzielona.

b.d. – brak danych.

3.2. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.

W pomieszczeniach budynku są wykorzystywane oraz przechowywane typowe substancje kwalifikowane do grupy pożarów „A” m.in. W obiekcie nie są przechowywane i składowane materiały niebezpieczne pożarowo.

Parametry występujących substancji palnych:

- Drewno i płyty drewnopodobne - używane do wystroju wnętrz. Temperatura zapalenia od 250 do 400° C. Drewno pochodzenia iglastego ma niższe temperatury zapalenia niż pochodzenia liściastego, a płyt drewnopodobne wyższe. Szybkość rozwoju ognia zależy od grubości danych elementów oraz od dostępu do nich powietrza. Drewno zabezpieczone preparatami przeciwogniowymi spowalniają proces jego zapalenia.
- Tworzywa sztuczne – używane w izolacjach kabli elektrycznych, obudowach sprzętu elektronicznego i elektrycznego itp. Temperatura zapalenia waha się od 200° C do 400° C w zależności od rodzaju tworzywa. W czasie pożaru większość z nich topi się, tworząc krople. Część z nich jest bezbarwna. Szybkość palenia się tworzyw jest stosunkowo duża, ponieważ w warunkach pożaru zachowują się jak ciecze palne tzn. pala się również ich palne pary. Spadające lub płynące krople przyczyniają się do szybkiego rozwoju pożaru.
- Pianka poliuretanowa, gąbka- używany w meblach biurowych, temperatura zapłonu ok. 320° C, temperatura samozapłonu 370° C, ciepło spalania < 28 MJ/kg, materiał intensywnie dymiący zawierający silnie trujące gazy pożarowe, powierzchniowe rozprzestrzenianie ognia przy temperaturze powyżej 400° C.
- Tkaniny - używane w tekstyliach, ubraniach, dekoracjach, itp. Temperatura zapalenia tkanin bawełnianych 220° C, tkanin lnianych i jedwabnych 300° C, tkanin pochodzenia nieorganicznego (sztuczne), zapalają się powyżej 200° C.
W przypadku nasączenia olejem powoduje to podwyższone parametry pożarowe.

- Papier – używany w dokumentacji, książkach, kartonach, opakowaniach itp. Temperatura zapalenia waha się od 230° C (np. papier gazetowy) do 300° C. Rozwój ognia jest ułatwiony w luźnych stosach papieru.

3.3. Klasyfikacja pożarowa budynku /ZL-PM-IN/ ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania, przewidywana ilość ludzi w budynku/kondygnacji oraz pomieszczenia z drzwiami które powinny się otwierać na zewnątrz pomieszczeń.

Klasyfikacja pożarowa budynku /ZL-PM-IN/ - budynek ze względu na swoje przeznaczenie użyteczności publicznej - biurowe zakwalifikowano jako obiekty użyteczności publicznej - kategoria zagrożenia ludzi - ZL III.

Przewidywana ilość ludzi w budynku - pobyt stały ludzi odbywa się w godzinach 7.00-16.00. (poza pracownikami Straży Miejskiej których system pracy może być zmienny). System pracy codzienny. Brak systemu zmianowego.

W budynku może przebywać łącznie do 100 osób (średnio: piwnica – 3 osoby, parter - 17 osób + 2÷4 osoby ze szczególnymi potrzebami; piętro 1- 7 osób + 2÷4 osoby ze szczególnymi potrzebami + doraźnie ok. 50 osób w Sali sesyjnej; piętro 2 - 21 osób; piętro 3 – 22 osoby). Średnio na kondygnacji ok.20 osób.

Pomieszczenia z kierunkiem otwarcia drzwi na zewnątrz - na piętrze 1 budynku znajdują się pomieszczenie dla ponad 50 osób tzn. sala sesyjna (powierzchnia 75 m²). Pomieszczenie posiada drzwi ewakuacyjne oddalone od siebie ponad 5 m, kierunek otwarcia na zewnątrz.

3.4. Podział na strefy pożarowe i dymowe.

Strefy pożarowe - w analizowanym budynku występuje trzy strefy pożarowe:

- strefa PM obejmująca kondygnacje piwniczną o powierzchni 194,20 m².
  - strefa ZL III obejmująca kondygnacje nadziemne o powierzchni 834,15 m².
  - klatka schodowa z przynależnymi pomieszczeniami o powierzchni 502,20 m².
- Wartość gęstości obciążenia ogniowego w strefie PM nie przekracza 500 MJ/m² Dla budynku średnio wysokiego dopuszczalna wielkość strefy pożarowej wynosi:
- dla strefy ZL —5 000m²
  - dla strefy PM<500 MJ/m² - 10 000 m²

Strefy dymowe – nie występują.

3.5. Gęstość obciążenia ogniowego stref PM oraz warunki jej określania.

Dla obiektów ZL nie oblicza się gęstości obciążenia ogniowego, niemniej jednak dla pomieszczeń gospodarczych i technicznych (magazyny podręczne, archiwum, węzeł ciepłowniczy) powiązanych funkcjonalnie z budynkiem przyjmuję się gęstość obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m².

3.6. Klasa odporności pożarowej oraz odporności ogniowej i stopniu rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane.

Budynek jako średniowysoki (SW) sklasyfikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III powinien spełniać wymagania klasy „B” odporności pożarowej. W związku z czym poszczególne elementy budynku powinny spełniać następujące wymagania odporności ogniowej opisane w poniższej Tabeli nr 2.

Tabela nr 2 – Wymogi klasy odporności ogniowej elementów budynku.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5)*)}					
	Główna konstr. Nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	ściana ^{1),2)} zewnętrzna	ściana wewnętrzna	Przekrycie dachu ³⁾
B	R 120	R30	REI 60	EI 60 (o↔i)	EI30 ⁴⁾	RE 30

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust. 1.

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Budynek UM Kętrzyn - z analizy opisu elementów budowlanych zgodnie z książką obiektu oraz ekspertyzą techniczną [10]) wynika, że elementy przedmiotowego budynku częściowo spełniają wymaganą klasę odporności pożarowej oraz odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia. Zakres niespełnionych wymagań ochrony przeciwpożarowej zostały opisane w Ekspertyzie technicznej ¹ dla których poczyniono odstępstwa.

3.7. Zagrożenie wybuchem, występowanie pomieszczeń zagrożonych wybuchem i stref zagrożenia wybuchem oraz rozwiązania techniczno- budowlanych, instalacyjne i urządzenia zabezpieczających przed powstaniem wybuchu, jak również ograniczających jego skutki.

W budynku nie przewiduję się sytuacji z materiałami mogącymi wytworzyć swobodnie z powietrzem mieszaniny wybuchowe. Nie występują pomieszczenia ani strefy zagrożenia wybuchem w przestrzeni zewnętrznej.

¹ - Odstępstwa od wymagań ppoż. — określa Postanowienie Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ — 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. J. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95).

3.8. Warunki i strategia ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób, liczba i stan sprawności osób przebywających w obiekcie, przewidywane środki do ewakuacji, osób o ograniczonej zdolności poruszania się (ze szczególnymi potrzebami).

W budynku przewiduje się następujący przebieg ewakuacji:

→ W pierwszej kolejności ewakuują się ludzie z wyższych kondygnacji tj. -PIONOWYMI DROGAMI EWAKUACYJNYMI – klatką schodową /K1/ prowadzącą z Piętra 3 na parter do wyjść ewakuacyjnych (W1) i (W2)

→ W drugiej kolejności ewakuują się ludzie z poziomu parteru -> wykorzystując POZIOME DROGI EWAKUACYJNE - hole, korytarze/ oraz WYJŚCIE EWAKUACYJNE /W1÷2/ prowadzące na zewnątrz obiektu poprzez dwa wyjścia ewakuacyjnych (poniższy rysunek).

UWAGA 1!!! Szczegółowe zasady ewakuacji opisano w Rozdziale VII. ORGANIZACJA i WARUNKI EWAKUACJI oraz zilustrowano na Planach Ewakuacji / Rys. nr 1-6/.

UWAGA 2!!! Zbiórka osób ewakuowanych odbywa się w oznakowanym Miejscu →

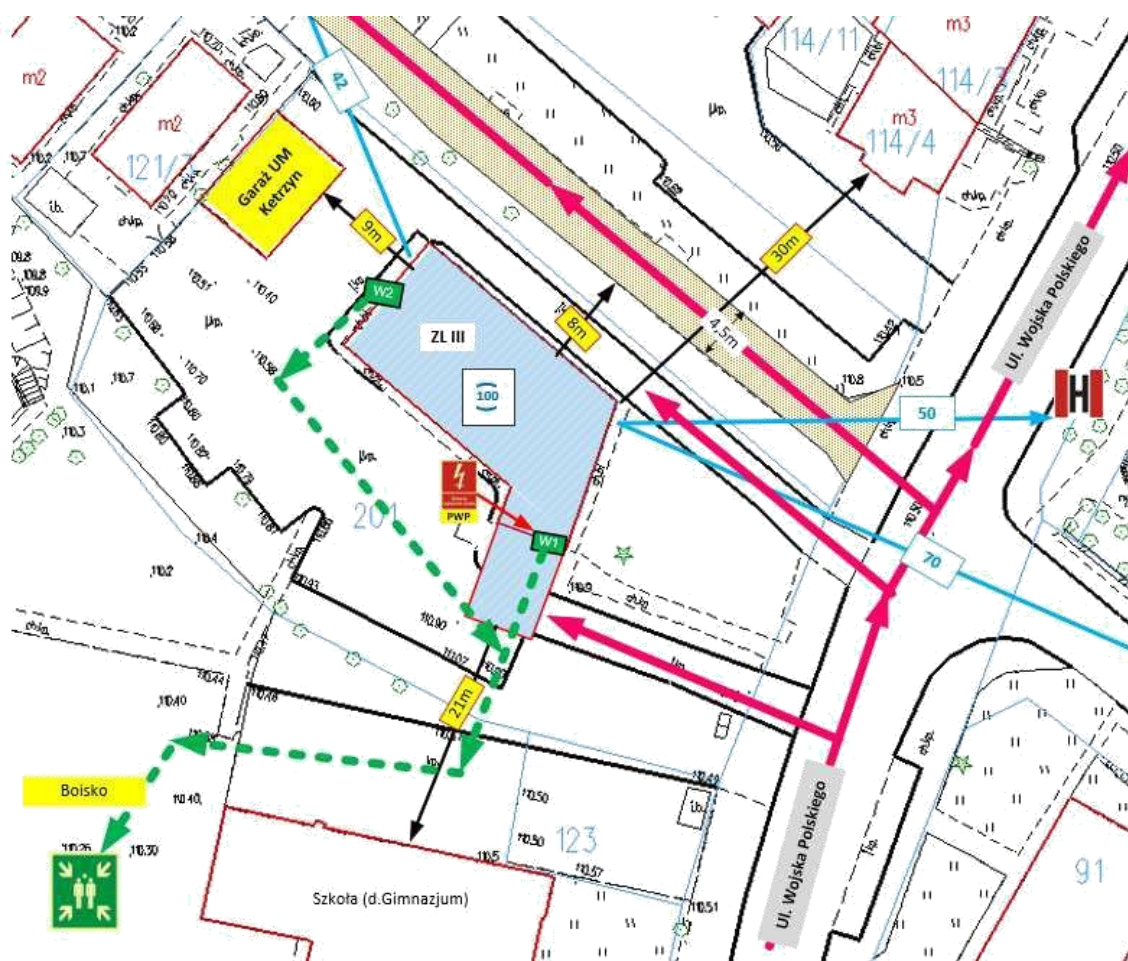
Boisku szkolnym - /patrz Rys. nr 1/.

na

UWAGA 3!!! Wyznaczona OSOBA ODP. ZA EWAKUACJĘ - organizują jej przebieg, natomiast pomocniczo wyznaczone inne osoby wskazują kierunki ewakuacji, zbiera osoby ewakuowane w ustalonym PUNKCIE oraz zabezpiecza pobyt ludzi ewakuowanych do czasu przyjazdu Straży Pożarnej.

UWAGA 4 !!! Przestrzegać **-Zasad ewakuacji osób z potrzebami szczególnymi /Rozdz 7.1.1/.**

- 1) Klatki schodowe /parametry użytkowe/ szerokość biegu wynosi $1,7 \div 1,83$ m, szerokość spocznika wynosi $1,5 \div 1,7$ m, wysokość stopni – $0,15 \div 0,17$ m – *wymóg spełniony* - § 68 ust.1 rozp.[3],
- 2) Szerokość drzwi z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną wynosi $\geq 0,8$ m (z pomieszczeń do 3 osób) – *wymóg spełniony* - § 239 rozp.[3],
- 3) Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych powinna mieć klasę odporności ogniowej co najmniej EI 30 - *wymóg spełniony* - § 241 rozp. [3],
- 4) Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych $\geq 1,40$ m (dla >20 osób ewakuowanych) – *wymóg spełniony* - § 242 rozp.[3],
- 5) Wysokość dróg ewakuacyjnych wynosi co najmniej 2,2 m - *wymóg spełniony* - § 242 rozp.[3],
- 6) Biegi i spoczniki schodów oraz pochylnie służące do ewakuacji powinny być wykonane z materiałów niepalnych i mieć klasę odporności ogniowej co najmniej R60 dla budynków w klasie odporności pożarowej „B” – *wymóg spełniony* - § 249 ust.3 rozp.[3],
- 7) Ściany wewnętrzne i stropy stanowiące obudowę klatki schodowej powinny mieć klasę odporności ogniowej co najmniej REI 60 (warunek dotyczy pionowych dróg komunikacji ogólnej przebiegających w obrębie więcej niż jednej strefy pożarowej oraz klatek schodowych w rozumieniu jako równorzędne wyjście do innej strefy pożarowej - **!!!wymóg niespełniony²** (ściana wewnętrzna od strony korytarza (luksfery) nie posiada wymaganej klasy odporności ogniowej)- §249 ust.1 rozp.[3].
- 8) Długości dojsć ewakuacyjnych drogą ewakuacyjną przy jednym kierunku ewakuacji w budynku ZL III wynosi <30 m natomiast przy 2 kierunkach wynosi <60 m (max. 20 m po drodze poziomej) - **!!!wymóg niespełniony³** - § 256 rozp.[3] { z uwagi na jeden kierunek ewakuacji- długość dojścia ewakuacyjnego w budynku z najdalszego miejsca na piętrze III (pom. biurowe nr 305) do wyjścia ewakuacyjnego W1 wynosi 77 m (w tym na poziomym odcinku max. 31 m) – przekroczenie dopuszczalnej długości dojścia ewakuacyjnego tj. 30 m (w tym 20 m poziomej drogi) o ponad 100 %.
- 9) Drzwi przeciwpożarowe, miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, drogi ewakuacyjne na poszczególne kondygnacjach oraz wyjścia do klatki schodowej i na zewnątrz budynku są oznakowane znakami ewakuacyjnymi zgodnie z PN – *wymóg spełniony* - §4 ust.2 pkt 4) Rozp.[2] (brak oznakowania gaśnic, kurka głównego gazu, uzupełnić oznakowanie dróg ewakuacyjnych w celu poprawy czytelności),
- 10) Szerokość drzwi ewakuacyjnych z budynku wynosi $0,9 \div 1,53$ m przy wymaganym minimum 0,9 m, drzwi są jednoskrzydłowe i dwuskrzydłowe – *wymóg spełniony* - § 239 ust. 4 Rozp. [3]. (dwuskrzydłowe drzwi ewakuacyjne W1 posiadają szerokość nieblokowanego skrzydła poniżej 0,9 m - wynosi 0,79 m),
- 11) Otwory w obudowie poziomych dróg komunikacji ogólnej stanowiących wyjście z klatki schodowej powinny posiadać klasę odporności ogniowej co najmniej EI 30.

² Odstąpiono od wymogu - Postanowienie Warmińsko - Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ - 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. L. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń ppoż.(upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95).

³ Odstąpiono od wymogu- j/w.

-!!! wymóg niespełniony⁴ - § 256 ust. 5 rozp.[3] (drzwi do pomieszczeń 1, 2, 107, 108, 208, 209, 210, 308, 309, 310 nie spełniają wymagań),

- 12) Piwnice w budynku średniowysokim zaliczanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL III powinny być zamykane drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 - warunek spełniony - § 250 rozp.[3].
- 13) Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz - warunek spełniony - § 236 ust.4 rozp.[3],
- 14) Wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami - warunek spełniony - § 236 ust.4 rozp.[3],
- 15) Przejście ewakuacyjne nie powinno prowadzić łącznie przez więcej niż trzy pomieszczenia - warunek spełniony - § 237 ust.8 rozp.[3],
- 16) Przez hol możliwe jest przeprowadzenie tylko jednej klatki schodowej, przy czym ograniczenie to nie odnosi się do klatek schodowych z odrębnym, nie prowadzącym przez ten hol, wyjściem ewakuacyjnym - warunek spełniony - § 256 ust.6 pkt 1) rozp.[3],
- 17) Wysokość holu w miejscu, w którym przebiega droga ewakuacyjna nie może być mniejsza niż 3,3 m - !!! warunek niespełniony⁵ - § 256 ust.6 pkt 5) rozp.[3] (wysokość wynosi 3,00m),
- 18) Szerokość drzwi wyjściowych z holu na zewnątrz budynku powinna być większa o 50% od minimalnej szerokości drzwi wyjściowych tj. co najmniej 1,8m - !!! warunek niespełniony⁶ - § 256 ust.6 pkt 6) rozp.[3] (szerokość wynosi 1,52 m),
- 19) Korytarze stanowiące drogę ewakuacyjną w strefach pożarowych ZL powinny być podzielone na odcinki nie dłuższe niż 50 m przy zastosowaniu przegród z drzwiami dymoszczelnymi lub innych urządzeń technicznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymu - wymóg spełniony- § 243 ust.1 rozp.[3].

---

⁴ Odstąpiono od wymogu - Postanowienie Warmińsko - Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ - 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. L. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń ppoż. (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95).

⁵ Odstąpiono od wymogu- j/w.

⁶ Odstąpiono od wymogu- j/w.

3.9. Dobór urządzeń przeciwpożarowych oraz innych instalacji i urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu, charakterystyka tych urządzeń i instalacji, przyjęte scenariusze pożarowe.

3.9.1. Przeciwpowarowa instalacja wodociągowa z hydrantami wewnętrznymi Ø 25 z węzłem pólstywnym.

Wymagania ochrony ppoż. – zgodnie z § 19 ust.1 [2] istniejący budynek –przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie i zmianie sposobu użytkowania obiektu należy wyposażyć hydrantów wewnętrznych Ø 25 mm z węzłem pólstywnym budynku.

Stan aktualny: brak hydrantów wewnętrznych ⁷.

3.9.2. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Wymagania ochrony ppoż. - zgodnie z § 181 ust. 3 [3] – istniejący budynek główny przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie i zmianie sposobu użytkowania obiektu należy wyposażyć w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Stan aktualny: budynek – posiada lampy oświetlenia awaryjnego - na poziomie piwnicy oraz posiada podświetlane znaki ewakuacyjne – zainstalowane na drogach ewakuacyjnych kondygnacji nadziemnych i podziemnej.

Przegląd techniczny: Kontrolę sprawności ww. urządzenia ppoż.

potwierdza Protokół z dnia 06-10-2021r. pomiarów fotometrycznych oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego i badania

przeciwpożarowego wyłącznika prądu, sporządził – inż. Kamil Czyżyk nr upr. E1/686/2060/20; D1/686/2221/20. Wynik: pozytywny z uwagami – drogi ewakuacyjne w większości spełniają wymagania normy PN-EN 1838 w zakresie wymaganego natężenia, równomierności i czasu pracy oświetlenia.

⚠ Uwaga !!!! W protokole dot. przeglądu awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego opisane są lampy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego których lokalizacja jest niezrozumiała. Wg przedstawionych dokumentów (Postanowienia KW PSP oraz Projektu dostosowania budynku UM do wymogów ochrony ppoż.) wynika, że oświetlenie awaryjne powinno się znajdować jedynie w piwnicy budynku.

!!!! Zaleca się sprawdzić rozmieszczenie tych lamp zgodnie z projektem technicznym wymaganym dla instalacji oświetlenie ewakuacyjnego. !!!

W rozdz. 4.3 instrukcji wyjaśniono wymagania dla urządzeń przeciwpożarowych.

⁷ Odstąpiono od wymogu - Postanowienie Warmińsko - Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ - 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. L. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń ppoż.(upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95).

3.9.3. Przeciwpożarowy/główny wyłącznik prądu (PWP/GWP).

Wymagania ochrony ppoż. – zgodnie z § 183 ust.2.[3] –istniejący budynek o kubaturze > 1000 m³ należy wyposażyć w przeciwpożarowy wyłącznik prądu odcinający dopływ energii elektrycznej do wszystkich obwodów za wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Stan aktualny: W budynku – na wewnętrznej ścianie przy drzwiach wyjściowych (W1) jest zainstalowany jedyny przycisk wyzwalający przeciwpożarowy wyłącznik prądu (PWP). Wspomniane wyjście stanowi wyjście główne z budynku.

Przeгляд techniczny: Sprawność ww. urządzenia ppoż. potwierdza Protokół z dnia 06-10-2021r. pomiarów fotometrycznych oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego i badania przeciwpożarowego wyłącznika prądu, sporządził – inż. Kamil Czyżyk nr upr. E1/686/2060/20; D1/686/2221/20. Wynik: zadziałanie wyłącznika prawidłowe.

3.9.4. System sygnalizacji pożarowej – SAGITTA ASP 100.

Wymagania ochrony ppoż. - zgodnie z § 28 ust.2 [2] istniejący budynek – nie wymaga stosowania systemu sygnalizacji pożarowej /SSP/, jednak z uwagi na poniższe wskazania został zastosowany.

Stan aktualny: W związku Postanowieniem Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ— 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. i ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. L. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95) budynek wyposażony został w instalację sygnalizacji pożaru SAGITTA 100.

SAGITTA ASP100 - to adresowalny system sygnalizacji pożaru wykonany w technologii komunikacji w pętli dozorowej. System posiada 2 linie promieniowe i jedną pętlowa obejmujące wszystkie kondygnacje. Ochroną objęte zostały również przestrzenie nad mineralnymi sufitami podwieszanymi. Centrala przeznaczona jest do wykrywania i sygnalizowania zagrożenia pożarowego po odebraniu informacji od współpracujących z nią czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych. System składa się z 86 czujek optycznych dymu SLR-E, 3 czujek temperatury, 10 ręcznych ostrzegaczy pożarowych ROS 09, 5 sygnalizatorów akustycznych S.A.-K1. Centrala systemu zlokalizowana jest na poziomie parteru w holu głównym. System podłączony jest do systemu monitoringu Komendy Powiatowej PSP w Kętrzynie.

Przeгляд techniczny: Sprawność ww. urządzenia ppoż. potwierdza Karta konserwacji instalacji sygnalizacji pożaru z dnia 09-08-2021r. sporządził – SUPON SA Zakład Usługowo-Handlowy 10-434 Olsztyn ul. Kołobrzeska 28. Wynik: system sprawny technicznie.

!!!! Zaleca się odtworzyć instrukcję obsługi systemu w obiekcie tzn. centrali SAGITTA i działanie czujek oraz ręcznych ostrzegaczy pożaru (ROP) u dostawcy/installatora urządzenia ppoż. zgodnie z zaprogramowanym ustawieniem oraz znanym czasem T1 – alarmu I stopnia oraz czasem T2 alarmu II stopnia. !!!!

Uwaga!!! Zasada działania system sygnalizacji pożaru w obiekcie powinna być znana i przekazana w dniu odbioru w formie instrukcji obsługi przez dostawcę systemu lub wg odrębnych ustaleń przed podmiot serwisowy - konserwatora systemu sygnalizacji pożaru.

3.9.4.1 Inne urządzenia przeciwpożarowe współdziałające z SAGITTA ASP 100 – system blokujący drzwi DORGARD.

Urządzenia systemu DORGARD montowane są bezpośrednio przy drzwiach przeciwpożarowych i pozwalają utrzymać drzwi przeciwpożarowe w pozycji otwartej w czasie normalnej eksploatacji obiektu oraz zwalniają blokadę, pozwalając je zamknąć przez zainstalowany samozamykacz w sytuacji alarmu pożarowego. Urządzenie zainstalowane jest na dole drzwi. Urządzenie zwalnia blokadę w sytuacji nieprzerwanego sygnału o natężeniu co najmniej 65 dB trwającego dłużej niż 14 sekund. W sytuacji kiedy natężenie hałasu ogólnego innego niż alarm pożarowy przekracza wartość 80 dB urządzenie również zwalnia blokadę drzwi. Źródłem hałasu w czasie alarmu jest sygnalizator akustyczny systemu sygnalizacji pożaru. DORGARD jest autonomicznym urządzeniem wyposażonym we własne źródło zasilania. Niezależnie od włącznika poziomu hałasu istnieje możliwość ręcznego zwolnienia blokady drzwi.

Przeгляд techniczny: brak protokołu potwierdzającego sprawność urządzenia. Zaleca się sprawdzić zasady przeglądu technicznego zgodnie z dokumentacją techniczną oraz zaleceniami producenta.

3.9.4.2. Scenariusz wydarzeń w czasie pożaru i zadziałania SYSTEMU SYGNALIZACJI

POŻARU (scenariusz przykładowy – patrz str. 17 instrukcji)

Zadziałanie czujki pożarowej wywołuje **ALARM I STOPNIA** (alarm wstępny), który jest sygnalizowany akustycznie i optycznie przez centralę sygnalizacji pożaru.

Uwaga !!! Rozpoczęcie się czasu w centrali → T1= .....1..minuta .

- Czas T1 tej sygnalizacji przeznaczony jest na zgłoszenie się personelu obsługującego i potwierdzenie alarmu (poprzez wciśnięcie przycisku na centrali – szczegóły patrz w instrukcji obsługi centrali SSP w obiekcie)
- Po potwierdzeniu alarmu przez obsługę, centrala wyznacza czas T2=5... minut przeznaczony na rozpoznanie sytuacji pożarowej i ewentualne skasowanie alarmu.

Brak potwierdzenia alarmu lub nie skasowanie alarmu w czasie T2 wywoła **ALARM I STOPNIA** (alarm zasadniczy). Alarm ten spowoduje zadziałanie urządzeń wykonawczych sterowanych przez system sygnalizacji pożaru (sygnalizatorów i zwolnienie blokad drzwi poż. - DORGARD).

Uruchomienie ręcznego ostrzegacza pożaru wywołuje **alarm II STOPNIA**. Ustalenie czasu T1. i T2 należy dokonać po zbadaniu rzeczywistych czasów na obiekcie. Czas T1 nie powinien przekraczać ...2....minut, czas T2 nie powinien przekraczać ...8....minut

- Do wywoływania alarmu pożarowego przez osoby przebywające w obiekcie przewidziano ręczne ostrzegacze pożaru rozmieszczone przy wyjściach ewakuacyjnych, oraz w miejscach umożliwiających personelowi, bez udawania się do wyjść ewakuacyjnych, po zauważeniu zagrożenia pożarowego, ogłosić alarm pożarowy.
- Przewiduje się, przy braku stałej obecności personelu w obiekcie pracę systemu sygnalizacji pożaru w trybie pracy bezobsługowej.

- Warianty alarmowania

UWAGA!!! Warianty alarmowania, których celem jest eliminowanie fałszywych alarmów, wymagają współdziałania personelu obsługującego. Warianty tracą sens w przypadku braku osoby dyżurującej przy centrali. Wówczas niewskazane jest jakiegokolwiek opóźnienie w powiadomieniu odpowiednich służb o pożarze. W tym celu możliwe jest przełączenie trybu pracy centrali na PERSONEL NIEOBECNY, w wyniku czego warianty alarmowania wszystkich stref zostaną automatycznie zmienione na alarmowanie jednostopniowe – interaktywne.

3.9.5. Urządzenia oddymiające.

Wymagania ochrony ppoż. - zgodnie z § 245 i § 256 ust.2.[3]- w istniejącym budynku przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie i zmianie sposobu użytkowania obiektu - klatki schodowe należy obudować i zamknąć drzwiami EIS 30 oraz wyposażyć w urządzenia oddymiające.

Stan aktualny: brak urządzeń oddymiających oraz obudowanych klatek⁸.

Uwaga!!! Zgodnie z wdrożonymi rozwiązaniami zamiennymi na podstawie Ekspertyzy technicznej⁸ i Postanowieniem⁸ oraz Projektem⁹ – zaprojektowano wydzielenie poziomych ciągów komunikacji ogólnej (korytarzy) od przestrzeni holu pionowego komunikacji ogólnej (klatki schodowej) przegrodami ogniowymi posiadającymi odporność ogniową EI 120 wykonanymi z materiałów niepalnych o klasie odporności ogniowej zamknięć znajdujących się w tych elementach EI 60 w wersji dymoszczelnej EI 60 Sm. Wydzielenie o którym mowa zaprojektowano:

- a) w poziomie parteru oraz piętra 1÷3 (drzwi na tych poziomach będą stale otwarte, dostosowane do ich automatycznego zamknięcia w czasie pożaru poprzez zastosowane urządzenie DORGARD. Zapewniona będzie możliwość ręcznego otwierania drzwi służących do ewakuacji. Zwolnienie elektromagnesów DORGARD będzie następowało poprzez zadziałanie sygnalizacji pożarowej emitującej sygnał akustyczny 65 dB). Kierunek otwarcia drzwi został zaprojektowany zgodnie do planowanego kierunku ewakuacji).

Rozwiązanie to zaprojektowano w celu zminimalizowania negatywnych skutków zadymienia podczas pożaru.

⁸ Rozwiązania zamienne na podstawie - Postanowienia Warmińsko - Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ - 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. L. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń ppoż.(upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzecz. nr 21/95).

⁹ Projekt budowlany przystosowania do wymogów przeciwpożarowych budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11 na podstawie ekspertyzy technicznej ws. warunków bezpieczeństwa pożarowego, branża- architektoniczno-budowlana, oprac. Usługi Projektowe DRAFT Olsztyn ul. Żołnierska 33/35, data oprac. – XI 2011r.

3.10. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, w tym wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektrycznej, teletechnicznej i piorunochronnej, oraz instalacji i urządzeń technologicznych.

Uwaga!!! W załączniku nr 11- określono „Harmonogram przeglądów i kontroli technicznych instalacji użytkowych” -zgodnie z obowiązującym prawem.

Przewody kominowe (~~dymowe, spalinowe~~, wentylacyjne) – istnieją – przewody wentylacyjne.

Przeгляд techniczny: Sprawność przewodów kominowych (~~dymowe, spalinowe~~, wentylacyjne) potwierdza Karta z 23-03-2021r. z przeglądu przewodów kominowych (wentylacyjnych), wystawiona – inż. Dominik Kunicki upr. bud.WAM/0013/OWOK/05. Ocena końcowa – bez uwag. Data następnej kontroli – marzec 2022r.

Instalacja odgromowa – istnieje.

Przeгляд techniczny: Sprawność instalacji potwierdza Protokół z dnia 06-10-2021r. 5-letniej kontroli okresowej instalacji elektrycznej i odgromowej, sporządził – inż. Kamil Czyżyk nr upr. E1/686/2060/20; D1/686/2221/20. Wynik: pozytywny z uwagami (zgodnie z protokołem). Data następnej kontroli – październik 2026r.

Instalacja gazowa – nie istnieje.

Instalacje elektroenergetyczne - istnieje.

Przeгляд techniczny: Sprawność instalacji potwierdza Protokół z dnia 06-10-2021r. 5-letniej kontroli okresowej instalacji elektrycznej i odgromowej, sporządził – inż. Kamil Czyżyk nr upr. E1/686/2060/20; D1/686/2221/20. Wynik: pozytywny z uwagami (zgodnie z protokołem). Data następnej kontroli – październik 2026r.

3.11. Wyposażenie w gaśnice i inny sprzęt gaśniczy.

Zgodnie z ponadnormatywnymi wymogami przeciwpożarowymi ustalonymi w Postanowieniu KW PSP¹⁰ w analizowanym budynku o kategorii zagrożenia ludzi ZL III na każde 50m² powierzchni strefy pożarowej należy zapewnić 2 kg środka gaśniczego dobranego do rodzaju zagrożenia pożarowego. Sprawą nadrzędną jest również rozmieszczenie gaśnic które powinny być rozmieszczone co 30 m w miejscach charakterystycznych, oznakowanymi znakami bezpieczeństwa / patrz Rozdział IV – Zasady doboru i eksploatacja podręcznego sprzętu gaśniczego/.

- Kalkulacja ilości i rodzaju gaśnic.

Zestawienie ilości oraz rozmieszczenia p-odręcznego sprzętu gaśniczego zawiera poniższa tabela:

¹⁰ W ramach rozwiązań zamiennych w budynku UM Kętrzyn na każde 50m² powierzchni strefy pożarowej należy zapewnić gaśnice przenośne o masie 2kg (3 dm³) środka gaśniczego grupy ABE — określa Postanowienie Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ — 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. J. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzec. nr 21/95).

Tabela nr 2 – Kalkulacja podręcznego sprzętu gaśniczego.

Kondygnacja	Funkcja	Pow. chroniona /m ² /	Ilość i rodzaj gaśnic	Uwagi
Bud. główny nr 1				
Piwnica	Pom. magazynowe, Pom. techniczne, Pom.-węzeł ciepłowniczy, Archiwum, Pom. so-cjalne (pracowników pomocniczych), WC, schody (S1),	276,75	2 x GP-6 ABC	Zaleca rozmieścić co 30 m /zgodnie z Rys. nr 2-5/ z zachowaniem dostępu o szerokości 1 m.
Parter	Wyjście ewakuacyjne (W1) i (W2), Holl z centralą SSP, serwerownia, klatka schodowa (K1), komunikacja, Kasa, Pom. obsługi interesantów, pom. biurowe, archiwum, Pom. Straży Miejskiej, schody do piwnicy (S1).	271,10	1x UGS 2XB-2X * 2x GP-6 ABC	
Piętro I	Klatka schodowa (K1), sala sesyjna, sala sesyjna (dla ponad 50 osób), sala konferencyjna, komunikacja, pom. biurowe, Gabinet Burmistrza i Zastępcy Burmistrza, sekretariat, pom. higieniczno-sanitarne.	341,60	2 x GP-4 ABC 1 x GP-6 ABC	
Piętro II	Klatka schodowa (K1), komunikacja, pom. biurowe, pom. higieniczno-sanitarne, archiwum, magazynek podręczny.	320,55	2 x GP-4 ABC 1 x GP-6 ABC	
Piętro III	Klatka schodowa (K1), komunikacja, pom. biurowe, pom. higieniczno-sanitarne, archiwum, magazynek podręczny.	320,55	2 x GP-4 ABC 1 x GP-6 ABC	
Ogółem		1385,75	* UGS 2XB-2X ¹⁾ - 1 szt. * GP-4 ABC - 6 szt. * GP-6 ABC - 7 szt.	

*- Gaśnica przeznaczona do gaszenia urządzeń elektrycznych, elektronicznych w tym komputerów, rozdzielni elektrycznych i szaf sterowniczych, serwerów.

Kalkulacja ilości podręcznego sprzętu gaśniczego spełnia wymagania § 32 Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. ws. ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719).

Przegląd techniczny: Sprawność gaśnic potwierdza Karta usługi serwisowej z 09-08-2021r.- sporządzony przez - SUPON SA Zakład Usługowo-Handlowy 10-434 Olsztyn ul. Kołobrzeska 28. Data ważności przeglądu – sierpień 2022r.

- 3.12. Przygotowanie obiektu budowlanego do prowadzenia działań ratowniczych – zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru, dźwigi dla ekip ratowniczych oraz prowadzących do nich dojściach, drogi pożarowe oraz dojścia dla ekip ratowniczych

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia/ punkty poboru, nasady/ - wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia w obiekcie o kubaturze > 5000m³ i powierzchni wewnętrznej >1000m² wynosi 20 dm³/s. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia stanowią pobliskie hydranty nadziemne /zaznaczony rys. nr 1/ tzn:

- Hydrant 1-szy zewnętrzny Ø 80 mm nadziemny - zlokalizowany w odległości 50 m na ulicy Wojska Polskiego na wysokości budynku ZUS. Hydrant zlokalizowany na trawniku pomiędzy ulicą a chodnikiem. Hydrant oznakowany.
- Hydrant 2-i zewnętrzny Ø 80 mm nadziemny - zlokalizowany na trawniku naprzeciw budynku Poczty Polskiej ul. Różana 3 w odległości 42 m od obiektu chronionego.

- Hydrant 3-ci zewnętrzny Ø 80 mm nadziemny - zlokalizowany w odległości 70 m na ul. Reja na wysokości budynku ZUS. Hydrant zlokalizowany na trawniku pomiędzy ulicą a chodnikiem. Hydrant oznakowany.
- Cieki i zbiorniki wodne — w odległości do 250 m od budynku nie występują cieki i zbiorniki wodne.

Przeгляд techniczny : Brak badania potwierdzającego sprawność techniczną hydrantów (min. parametry wydajności i ciśnienia).

Drogi pożarowe i wjazdowe do zakładu - zgodnie z § 12 ust.1 rozp [4] dla budynku średniowysokiego (SW) o kategorii zagrożenia ludzi ZL III zachodzi obowiązek doprowadzenia drogi pożarowej.

Dojazd pożarowy do budynku jest możliwy z wykorzystaniem utwardzonego chodnika o szerokości 4,5 m biegnący wzdłuż krótszego boku budynku 21 m (w odległości 8m od budynku) umożliwiające dostęp przy użyciu podnośników i drabin mechanicznych

Dojścia dla ekip ratowniczych - wyjścia W1 i W2 z budynku, mają zapewnione połączenie z drogą pożarową utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 50 m, w sposób zapewniający dotarcie bezpośrednio lub drogami ewakuacyjnymi do strefy pożarowej.

Wjazd do obiektu / zakładu.

Wjazd na teren budynku prowadzi przejazd o wysokości < 4,2 m i szerokości ok. 3,5 m:

3.13. Usytuowanie budynków z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, w tym informacje o parametrach wpływających na odległości dopuszczalne.

Położenie obiektów znajdujących się w sąsiedztwie budynku na sąsiednich działkach budowlanych jest następująca wg stron świata i zmierzonej odległości:

- na północy - na działce 114/4 w odległości 30 m znajduje się budynek usługowy Pizzeria Coys, ,
- na wschodzie - znajduje się pas drogowy z chodnikiem przy ul. Wojska Polskiego w odległości 18 m,
- na południu – na działce 124/4 znajduje się budynek szkolny dawne Gimnazjum w odległości 21 m, ,
- na zachodzie –znajduje się budynek gospodarczy UM Kętrzyn w odległości 9 m.

IV. ZASADY DOBORU I EKSPLOATACJI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ URZĄDZEŃ PRZECIWPÓŻAROWYCH

4.1. Wyposażenie w gaśnice.

Zgodnie § 32 ust.3 pkt 2 Rozporządzenia MSWiA ws . ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów w budynku zakwalifikowanym jako obiekt zamieszkania zbiorowego przeznaczony - kategorii zagrożenia ludzi - ZL III jest wymagane wyposażenie w gaśnice o masie środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

UWAGA !!! Dla budynku w ramach rozwiązań zamiennych przyjęto inne powierzchnie dla środków gaśniczych¹¹.

4.1.1. Zasady rozmieszczania gaśnic.

1. Gaśnice w obiektach muszą być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
  - a) przy wejściach do budynków,
  - b) na klatkach schodowych,
  - c) na korytarzach,
  - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

2. Przy rozmieszczaniu gaśnic muszą być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Obiekty muszą być wyposażone w gaśnice, spełniające wymagania Polskich Norm dotyczących gaśnic.

3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde **100 m²** * powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
  - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, **ZL III** lub ZL V,
  - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
  - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;

¹¹ W ramach rozwiązań zamiennych w budynku UM Kętrzyn na każde 50m² powierzchni strefy pożarowej należy zapewnić gaśnice przenośne o masie 2kg (3 dm³) środka gaśniczego grupy ABE — określa Postanowienie Warmińsko — Mazurskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Nr WZ — 5595/32/2007 z dn. 4 lipca 2007 r. w związku z ekspertyzą techniczną w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego z dnia 26 czerwca opracowaną przez mgr inż. J. Lemiecha rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. KG PSP nr 337/96); mgr inż. Wiesława Nowaka rzeczoznawcę budowlanego (upr. rzec. nr 21/95).

2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

* - wymóg dotyczy strefy pożarowej ZLIII (bez odstępstw / rozwiązań zamiennych).

4.1.2. Dobór gaśnic wg grup pożarów.

Przy ustalaniu rodzaju podręcznego sprzętu gaśniczego określa się grupę pożarów do jakich kwalifikujemy zagrożenie pożarowe a następnie zgodnie z rozdz. 3.1.1. oraz 4.1.1. ustalamy ilość gaśnic oraz z nw. tabelą wybieramy rodzaj gaśnic wg wymaganego środka gaśniczego.

Tabela 6- Doboru gaśnic w zależności od grupy pożaru

Grupa pożaru	Przedmiot spalania	Środek gaśniczy
	Ciała stałe pochodzenia organicznego, takie jak: drewno, papier, tkaniny itp.	Gaśnice: płynowe, pianowe lub proszkowe woda
	Ciecze palne: benzyna, oleje, tłuszcze, lakiery Substancje topiące: parafina	Gaśnice: płynowe, pianowe, proszkowe, śniegowe
	Gazy palne: metan, etan, propan, butan, acetylen, wodór	Gaśnice: proszkowe, śniegowe
D 	Metale lekkie: magnez, sól, potas, glin, cez itp.	Gaśnice: proszkowe
	Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	Gaśnice: pianowa

4.1.3. Zasady przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych podręcznego sprzętu gaśniczego.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic powinny prowadzić uprawnione osoby tzw. konserwatorzy sprzętu ppoż. Ich zadaniem jest przeprowadzenie oględzin oraz sprawdzenie prawidłowości działania elementów składowych gaśnicy, skontrolowanie środka gaśniczego oraz ładunku z gazem-wyrzutnikiem lub innego elementu napędowego.

Osoba wykonująca przegląd i czynności konserwacyjne określa, czy gaśnica spełnia wszystkie wymagania, czyli czy jest w pełni sprawna i może nadal znajdować się w miejscu „czuwania” lub czy nadaje się do tzw. naprawy warsztatowej, czyli do remontu.

Konserwator może także stwierdzić, że uszkodzenia gaśnicy są tak duże, że gaśnica **nie nadaje się do naprawy** – kieruje ją wtedy do złomowania.

Przegląd kończy się wydaniem / naklejeniem/ kontrolki wg wzoru powyżej.

Na sprawną gaśnicę konserwator powinien nakleić etykietę tzw. kontrolkę, na której powinny znajdować się następujące informacje:

napis „KONTROLKA”,

adres firmy przeprowadzającej konserwację lub adres osoby wykonującej te czynności, imienna pieczęć osoby wykonującej czynności i jej podpis,

data przeprowadzonej kontroli – miesiąc i rok, data następnej kontroli: miesiąc i rok.

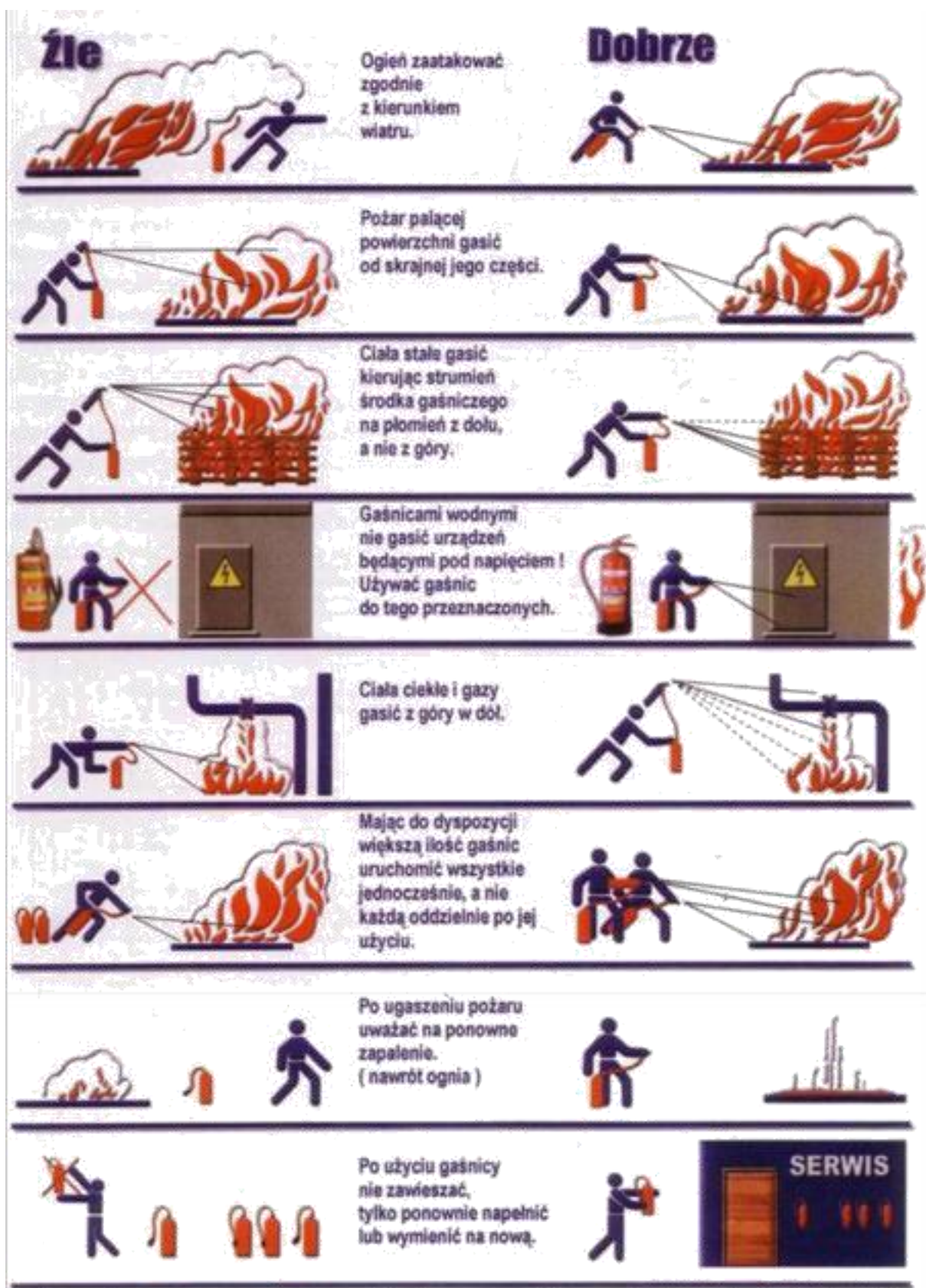
4.2. Podstawowe zasady użycia i obsługi sprzętu gaśniczego.

4.2.1. Etykieta informacyjna na gaśnicy.

Uwaga!!!! Każda gaśnica posiada naklejkę w nw. formie stanowiącą instrukcje obsługi oraz wskazanie w zakresie przeznaczenia do określonych grup pożarów oraz parametrów eksploatacyjnych.

4.2.2. Techniki gaszenia

4.2.3. Gaśnice i agregaty proszkowe /GP /.

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka właściwość gaśnicza proszku, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będący reakcją chemiczną. Ponadto działanie proszku polega na wydatnym eliminowaniu dostępu powietrza nad płonąca powierzchnią a wyrzucana pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni.

Proszki węglanowe (BCE) przeznaczone są do gaszenia pożarów cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Proszki fosforanowe (ABCE)

przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy, gazów i urządzeń pod napięciem elektrycznym do 1000 V przy zachowaniu odstepu min 1m.

Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu.

Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych.

Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 4 do 8 m dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturze od - 25°C do + 30°C.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej: wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu i skierować strumień środka gaśniczego w kierunku ogniska pożaru.

4.2.4. Gaśnice śniegowe /GS/.

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz do pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Sposób użycia gaśnicy śniegowej: wcisnąć lub odkręcić zawór butli i skierować strumień środka gaśniczego na źródło pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty, ze względu na bardzo niską temperaturę wyrzucanego środka tj. -72°C .

UWAGA!!!! Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami palącej się na człowieku odzieży.

4.2.5. Gaśnice płynowe / GW/.

Gaśnice tzw. gastronomiczne przeznaczone są do gaszenia pożarów w zarodku grup pożarów **ABF**. Zalecane do zwalczania pożarów ciał stałych np. drewna, tworzyw sztucznych, tkanin itp., cieczy palnych tworzących płomienie, a także olejów i tłuszczów jadalnych, frytkownic, urządzeń do pieczenia i smażenia jak również przynależnych do nich filtrów i wyciągów (okapów) w kuchniach, stołówkach i restauracjach. Dodatkowe badania potwierdzają przydatność w gaszeniu urządzeń elektrycznych będących pod napięciem do 1000V (z odległości min. 1m).

Sposób użycia: wyciągnąć zawleczkę, wcisnąć ręką zbijak, nacisnąć dźwignię końcówki węża i skierować strumień środka gaśniczego na źródło pożaru.

Uwaga !!! Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem – w przypadku braku informacji na gaśnicy o przydatności do gaszenia urządzeń pod napięciem 1000V.

W przypadku użycia gaśnic, nawet jeśli nie nastąpi całkowite opróżnienie zbiornika, należy gaśnice skierować do serwisu w celu przeprowadzenia konserwacji.

4.2.6. Hydranty wewnętrzne

Wewnętrzna instalacja hydrantowa jest zaliczana do stałych urządzeń gaśniczych wodnych. Sieć hydrantowa składa się z nawodnionych rur wodociągowych zakończonych zaworami hydrantowymi. Zawór hydrantowy jest usytuowany wraz z odcinkiem węża i prądownicą w szafce hydrantowej.

Użycie hydrantu w przypadku powstania pożaru polega na:

otwarceniu szafki hydrantowej,

- odkręceniu zaworu hydrantowego,
- rozwinięciu węża połączonego z zaworem i prądownicą,
- skierowaniu strumienia wody do ogniska pożaru przy pomocy prądownicy wodnej,
- otwarciu prądownicy.

Hydranty wewnętrzne są przeznaczone do gaszenia pożarów grupy A- np. papieru, tkanin.

UWAGA!!!! Hydrantu nie należy używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - grozi porażeniem.

Szafki hydrantowe powinny być wyposażone w kompletny zawór, wężę i prądownicę.

4.2.7. Koc gaśniczy.

Stanowi „płachtę“ całkowicie niepalną z włókna szklanego. Służą do tłumienia pożaru poprzez odcięcie dostępu powietrza do strefy spalania. Nadaje się do gaszenia niedużych powierzchniowo pożarów grup A, B, C.

Sposób użycia:

- wyjąć koc z futerału,
- rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot.

4.3. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych.

Wymagania formalno-prawne dot. urządzeń przeciwpożarowych

Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [2] wszystkie urządzenia przeciwpożarowe muszą spełnić określone wymogi prawne tzn:

muszą być wykonane zgodnie z projektem technicznym,

projekt musi być uzgodniony z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych,

warunkiem dopuszczenia ich do użytkowania jest przeprowadzenie prób i badań potwierdzających prawidłowość działania - ważne jest, żeby dotyczyły one nie oddzielnie prób i badań elementów składowych, a całego urządzenia;

urządzenia przeciwpożarowe - powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku zgodnie z zasadami i w sposób określony w (patrz tabela poniższa):

- odpowiednich dla danego urządzenia Polskich Normach,
- dokumentacji techniczno-ruchowej,
- instrukcjach obsługi z opisem czynności przeglądowych i konserwacyjnych przekazanych przez dostawcę urządzenia przeciwpożarowego (np. podczas odbioru urządzenia ppoż.).

Odpowiedzialność za utrzymanie w należytej sprawności technicznej urządzeń przeciwpożarowych spoczywa na właścicielu, zarządcy lub użytkowniku"- stosownie do zapisów zawartej umowy cywilno-prawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie, a w przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem. Niedopuszczalne jest, aby firma serwisująca lub instalująca system uzurpowała sobie prawo do wyłączności na jej serwisowanie. Często zdarza się że firmy blokują dostęp do urządzeń kodem lub kluczem sprzętowym, ograniczają w ten sposób możliwość wyboru serwisu - zapominają, że nie są właścicielami systemu. Dobrą praktyką jest zdeponowanie kodów w bezpiecznej kopercie lub zawarcie stosownych zapisów w umowie serwisowej.

Urządzenie przeciwpożarowe– należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności:

- stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające,
- urządzenia inertyzujące,
- urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe*, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych*,
- instalacje oświetlenia ewakuacyjnego*,
- hydranty wewnętrzne* i zawory hydrantowe,
- hydranty zewnętrzne*,
- pompy w pompowniach przeciwpożarowych,
- przeciwpożarowe klapy odcinające,
- urządzenia oddymiające*,
- urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki,
- kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania,
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu*,
- dźwigi dla ekip ratowniczych.

➤ Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

* - wyróżniono urządzenia ppoż. aktualnie znajdujące się w obiekcie lub na potrzeby obiektu.

Tabela 7 – Harmonogram czynności konserwacyjnych i przeglądów technicznych - URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC.

Lp	Rodzaj urządzenia ppoż.	Rodzaj badań /testu/przeglądu	Czasokres przeglądu i obsług technicznych	Kto może wykonywać	Uwagi
1.	SSP- System sygnalizacji pożarowej	- Test codzienny ¹⁾ - Test miesięczny ¹⁾ - Przegląd kwartalny ¹⁾ - Przegląd roczny ¹⁾	- Codziennie ²⁾ - Miesięczny ²⁾ - Kwartalny ²⁾ - Roczna ²⁾	- Właściciel/użytkownik - Właściciel/użytkownik - Uprawniony konserwator - Uprawniony konserwator	¹⁾ Przegląd zgodnie z specyfik. techniczna CEN/TS-54-14:2004. ²⁾ Wpis usterek do „Książki pracy SSP” w obiekcie.
2.	DSO – Dźwiękowy system ostrzegawczy	- Test tygodniowy ¹⁾ - Test kwartalny ¹⁾ - Przegląd roczny ¹⁾	- Co tydzień ²⁾ - Co kwartał ²⁾ - Kwartalny ²⁾ - Roczna ²⁾	- Przeszkolony pracownik - Przeszkolony pracownik - Uprawniony konserwator	¹⁾ Przegląd zgodnie z Wytycz. CNBOP-PIB W-0004:2017 ²⁾ Wpis usterek do „Książki pracy DSO” w obiekcie.
3.	SO-System oddymiania 1- Urz. do usuwania dymu uruchamiane samoczynnie przez system wykrywania dymu grawitacyjny/mechaniczny	- Przegląd roczny ¹⁾	- Roczna ²⁾	- Uprawniony konserwator	¹⁾ Przegląd zgodnie z wytycz. CN BOP-PIB:W-0003-2016 ²⁾ Wpis usterek do „Książki pracy SO” w obiekcie.
4.	S _{zD} System oddymiania 2- Urz. zapobiegania zadymieniu /różnicowane ciśnieniowo/	- Test tygodniowy ¹⁾ - Test miesięczny ¹⁾ - Test roczny ¹⁾	- Co tygodniowy ²⁾ - Miesięczny ²⁾ - Roczna ²⁾	Uprawniony konserwator	¹⁾ Przegląd/test zgodnie z PN-EN 12101-6:2005 ²⁾ Wpis usterek do „Książki pracy S _{zD} ” i zgłaszane zarządowi obiektu z S _{zD} .
5.	SUG – Stałe urządzenie gaśnicze wodne (tryskaczowe)	- Kontrola tygodniowa ¹⁾ - Kontrola miesięczna - Kwartalne rutynowe ³⁾ - Półroczne rutynowe ³⁾ - Coroczne rutynowe ³⁾ - 3-letnie rutynowe ³⁾ - 10 -letnie rutynowe ³⁾	- Co 7 dni - Co miesiąc - Co 13 tygodni - Co 6 mc - Co 12 mc - Co 3 lata - Co 10 lat	- Użytkownik ²⁾ - Użytkownik ²⁾ - Uprawniony serwis - Uprawniony serwis - Uprawniony serwis - Uprawniony serwis - Uprawniony serwis	¹⁾ ²⁾ Kontrola wg zaleceń producenta. ³⁾ Kontrola zgodnie z PN-EN 12845.

Lp	Rodzaj urządzenia ppoż.	Rodzaj badań /testu/przeglądu	Czasokres przeglądu i obsług technicznych	Kto może wykonywać	Uwagi
6.	Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego	- Test codzienny ¹⁾ - Test miesięczny ¹⁾ - Test roczny ¹⁾	- Codziennie ²⁾ - Miesięczny ²⁾ - Roczna ²⁾	- Przeszkolony pracownik, - Przeszkolony pracownik - - Uprawniony konserwator	1) Przegląd/test zgodnie z PN-EN 50172 2) Wpis usterek do „Dziennika przeglądów” i zgłaszane wyznaczonej osobie przez zarząd obiektu
7.	Hydranty wewnętrzne Ø25 i 33 mm z węzłem półsztywnym Ø 52 mm z węzłem płaskoskładanym	- Przegląd roczny ¹⁾ - Przegląd – próba ciśnieniowa węza ²⁾	- Roczna ³⁾⁴⁾ - Co 5 lat ²⁾⁴⁾	Uprawniony konserwator	1) Przegląd zgodnie PN-EN 671-3 oraz § 3 i 22 Rozporządzenia MSWiA [2] 2) Przegląd zgodnie PN-EN 671-1 i/lub PN-EN 671-2 3) Oznakowanie hydrantu po przeglądzie napisem „SPRAWDZONE” 4) Wyniki przeglądu technicznego trwale zapisane w Protokole i przekazane 1 egz. dla właściciela
8.	Hydrant zewnętrzny	- Przegląd roczny ¹⁾	- Roczna ²⁾	- Uprawniony konserwator	1) Przegląd zgodnie PN-EN 671-3 oraz § 3 i § 10 ust.8 Rozporządzenia MSWiA [4]
9.	Przeciwożarowy zbiornik wodny ³⁾	- Przegląd okresowy ¹⁾	- Konserwacja okresowa	- Uprawniony konserwator	1) Kontrola zgodnie z PN-EN 12845. 2) Wyniki przeglądu technicznego trwale zapisane w Protokole i przekazane 1 egz. dla właściciela 3) Wpis przeglądu do założonej Książki Obiektu Budowlanego- KOB.
10.	Przeciwożarowy wyłącznik prądu	- Przegląd roczny ¹⁾	- Roczna ²⁾	- Uprawniony elektryk	1) Przegląd zgodnie PN-IEC 60364-5-56:2013 i N-SEP-005 oraz § 183 ust. Rozporządzenia MSWiA [3] 2) Wyniki przeglądu technicznego trwale zapisane w Protokole i przekazane 1 egz. dla właściciela
11.	Gaśnice	- Konserwacja ¹⁾ podstawowa	- Co roku ²⁾³⁾	- Uprawniony konserwator	1) Przegląd zgodnie PN-EN 3-7 i § 3 Rozporządzenia MSWiA [2] oraz CN BOP-PIB-0037:2019 2) Wyniki przeglądu technicznego trwale zapisane w Protokole i przekazane 1 egz. dla właściciela 3) Oznakowanie gaśnicy po przeglądzie etykietą tzw „kontrolką”.

V. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

5.1. Przyczyny powstawania pożarów.

Głównymi przyczynami powstawania pożarów są:

1. Używanie otwartego ognia lub światła z płomieniem otwartym w pomieszczeniach.
2. Porzucanie nie zgaszonych niedopałków papierosów na materiały palne.
3. Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzejnych:
  - uszkodzenie elementów grzejnych,
  - ustawienie elementów grzejnych w pobliżu materiałów łatwopalnych.
4. Wady urządzeń elektrycznych:
  - niewłaściwa instalacja dla danego typu pomieszczenia,
  - przeciążenie instalacji i odbiorników prądu,
  - korzystanie z uszkodzonych urządzeń i przewodów elektrycznych, osłanianie żarówek materiałem łatwopalnym,
  - zwarcia przewodów elektrycznych i urządzeń,
  - brak dozoru technicznego,
  - brak systematycznych badań instalacji.
5. Wady urządzeń wentylacyjnych:
  - niewłaściwa eksploatacja,
  - brak terminowych przeglądów i czyszczenia,
  - stopień zużycia powodujący niebezpieczeństwo.
6. Podpalenia i akty sabotażu.

5.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożarów.

Drogi komunikacyjne w przypadku, gdy na tych drogach znajdują się materiały palne. Poprzez pomieszczenia biurowe i gospodarcze, w których nagromadzono nadmiar materiałów palnych.
Poprzez wystrój wnętrz wyposażonych w materiały palne.
Przez kanały wentylacyjne, kablowe etc.

5.3. Zagrożenia ludzi w czasie pożaru.

Największe zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi w czasie pożaru powodują stwarzając następujące sytuacje:

Duże zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych.

Wytworzenie wysokiej temperatury w czasie pożaru.

Zatrucie toksycznymi gazami powstającymi podczas procesu spalania, szczególnie podczas spalania tworzyw sztucznych czy substancji chemicznych.

Brak właściwych warunków ewakuacji z rejonu objętego pożarem (przewężenie dróg ewakuacyjnych, brak możliwości natychmiastowego otwarcia wyjść ewakuacyjnych).

Panika osób znajdujących się w strefie objętej pożarem.

5.4. POŻAR - ZASADY ALARMOWANIA.

1. ZACHOWANIE - → W przypadku powstania pożaru należy **ZACHOWAĆ SPOKÓJ, NIE WYWOŁYWAĆ PANIKI**. Należy niezwłocznie zaalarmować pracowników i inne osoby znajdujące się w strefie zagrożenia. Każda osoba która zauważyła pożar powinna głosem poinformować o pożarze lub zagrożeniu.

2. WEZWANIE → następnie wezwać **Straż Pożarną** / tel . **998** lub **112/**

UWAGA!!! Wszyscy zobowiązani są podjąć działania gaśnicze w celu likwidacji lub ograniczenia zagrożenia !!!!

3. TREŚĆ ZGŁOSZENIA - Telefoniczne alarmowanie należy wykonać w następujący sposób:

Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej **998** lub **112** i zgłoszeniu się dyżurnego mów spokojnie i odpowiadaj ściśle na pytania dyspozytora.

POWIEDZ:

- **CO?** Co się stało (np. wypadek drogowy. ilość uszkodzonych, ich stan).
- **GDZIE?** (ulica, nr domu, nr mieszkania, klatka, piętro, nr drogi, kilometr, charakterystyczne punkty).
- **KTO?** Kto zgłasza wezwanie pomocy - numer telefonu i dane osobowe.

4. KONIEC ZGŁASZANIA.

PAMIĘTAJ!!! Po podaniu informacji **nie odkładaj słuchawki/nie kończ rozmowy** do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia przez Dyżurnego Straży Pożarnej.

Przyjmujący może zażądać:

- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
- dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

5.5. POŻAR – PROCEDURA POSTĘPOWANIA DO CZASU PRZYBYCIA PIERWSZYCH JEDNOSTEK PSP ORAZ ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA Z KIERUJĄCYM DZIAŁANIEM RATOWNICZYM / KDR/.

- **Zalecenie 1** – Osoba, która zauważyła pożar w BUDYNKU zobowiązana jest natychmiast zawiadomić o pożarze (GŁOSEM lub UŻYĆ PRZYCISK ALARMU POŻAROWEGO (OPCJA) i powiadomić – osoby znajdujące się w rejonie bezpośrednio zagrożonym pożarem.
- **Zalecenie 2** – pracownicy lub inni stali użytkownicy OBIEKTU, w przypadku nieznacznych rozmiarów pożaru (w zarodku) powinni podjąć próbę gaszenia przy pomocy gaśnic lub hydrantów wewnętrznych
- **Zalecenie 3** – kierownictwo akcja ratowniczo-gaśnicza do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, obejmują ZARZĄDCA lub Wyznaczoną Osobę .
- **Zalecenie 4** - w początkowej fazie prowadzonej akcji ratowniczo-gaśniczej należy pamiętać o wyłączeniu DOPIŁYWU PRĄDU i/lub GAZU (za pomocą PRZECIWPOŻAROWEGO WYŁĄCZNIKA PRĄDU /PWP/ następuję włączenie oświetlenia awaryjnego oraz GŁÓWNEGO KURKA GAZU)
- **Zalecenie 5** –**WSZYSCY** powinni w sposób BEZWZGLEDNY podporządkować się decyzjom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą,

PRZYJAZD ZASTEPÓW STRAŻY POZARNEJ

- **Zalecenie 6** - Po przybyciu na miejsce pożaru jednostek Straży Pożarnej , osoba dotychczas kierująca działaniem ratowniczo-gaśniczym ma obowiązek – zgłosić się do oznakowanego Dowódcy Straży Pożarnej (zwanego Kierujący Działan Ratowniczym) i poinformować o:
  - ❖ obiektach objętych pożarem,
  - ❖ dotychczasowym przebiegi akcji gaśniczej,
  - ❖ przebiegu ewakuacji,
  - ❖ potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić w związku ze znajdującymi się w obiekcie urządzeniami i materiałami,
- **Zalecenie 7** – Uwaga !!! fakt przybycia straży pożarnej nie zwalnia pracowników od dalszego udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jeżeli zostanie im to polecane przez dowodzącego działaniami ratowniczo-gaśniczymi, w takim przypadku nie należy podejmować działań na własną rękę, lecz ściśle wykonywać polecenia kierującego,

- **Zalecenie 8 – Uwaga!!!!** Pracownicy w czasie prowadzonych działań gaśniczych powinni przestrzegać następujących podstawowych zasad:
nie otwierać niepotrzebnie drzwi i okien w palącym się pomieszczeniu, aby nie powodować do pomieszczenia dopływu świeżego powietrza,
wchodząc do pomieszczenia objętego pożarem należy zachować szczególną ostrożność, otwierać drzwi i okna z za zasłony (ściany),
w zadymionych pomieszczeniach poruszać się w pozycji pochylonej.

- **Zalecenie 9 – Uwaga!!!!** Pracownicy/inne osoby do wyznaczonego miejsca EWAKUACJI udają się na polecenie Kierującego działaniem Ratowniczym lub Zarządzającego Ewakuacją.

VI. ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH.

6.1. Postanowienia ogólne.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym - należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu:

1. Ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
2. Ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
3. Właściciel, zarządca wydaje każdorazowo pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo dla podmiotu je wykonującego (Załącznik nr 1 stanowi - Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo);
4. Wskazuje imiennie osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
Uwaga!!!! Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo osoba/y odpowiedzialna dokonuje zapisu o stanie po kontroli w pkt 9 Zezwolenia na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo oraz Ewidencji prac pożarowo niebezpiecznych
5. Zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
6. Zaznaja osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
7. Zaznaja osoby wykonujące prace z niebezpieczne pożarowo z Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego opracowaną dla obiektu.

2. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości;
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- po zakończeniu prac koniecznie należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy. Wyniki kontroli wpisać w pkt 9 Zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo stanowiący załącznik nr 1 oraz w Ewidencji prac pożarowo niebezpiecznych i wymagających odłączenia miejscowej instalacji sygnalizacji pożaru stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji/
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

6.2. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac pożarowo niebezpiecznych.

Prace pożarowo niebezpieczne oraz prace wymagające odłączenia instalacji sygnalizacji pożaru muszą zostać zgłoszone ochronie obiektu. Do niniejszej instrukcji załącza się tabelę (*stanowiącą załącznik nr 2*) zawierającą informację, na podstawie której można rozpocząć prace pożarowo niebezpieczne.

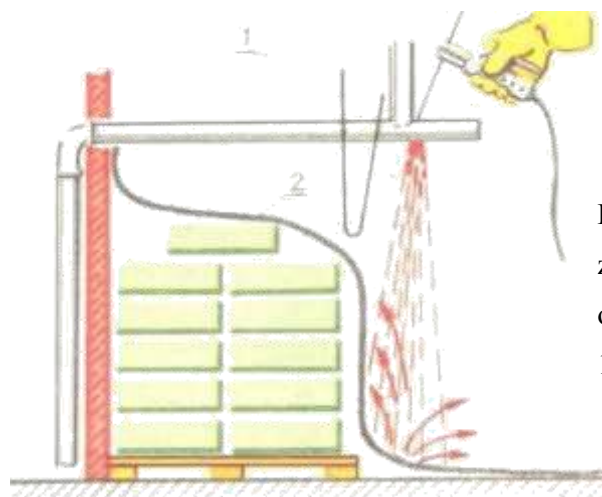
Za prace pożarowo niebezpieczne odpowiada pracownik wyznaczony przez podmiot je prowadzący, przełożony wykonujących te prace lub właściciel firmy.

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania, oraz po zakończeniu prac.

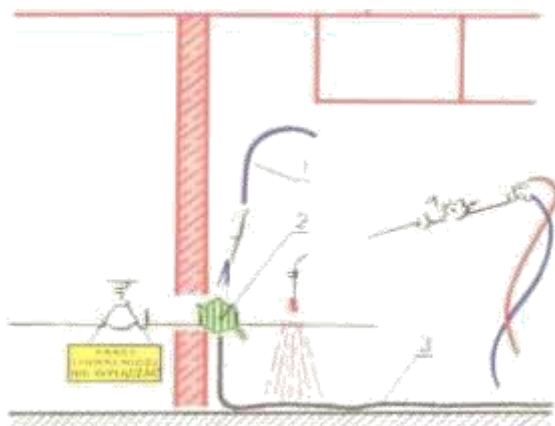
Uwaga!!!! Całkowitą odpowiedzialność za zabezpieczenie pod względem pożarowym prowadzonych prac ponosi ich wykonawca. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy

za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac niebezpiecznych powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia umownego, w oddzielnym oświadczeniu, a fakt przyjęcia do wiadomości przez wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem.

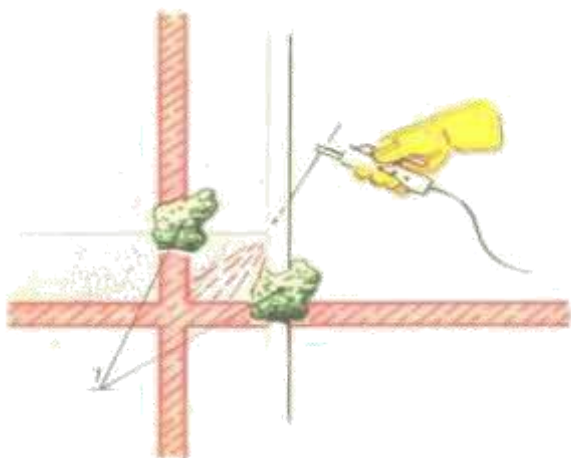
6.2.1. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo w sposób gwarantujący bezpieczeństwo.

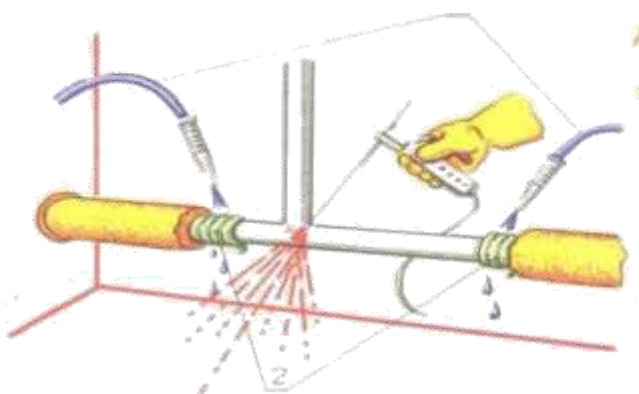
Rys. 1. Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1) ekran z blachy, 2) koc gaśniczy.

Rys. 2. Sprawne przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1) przewód doprowadzający wodę, 2) zwoje sznura z włókna niepalnego, 3) koc gaśniczy.

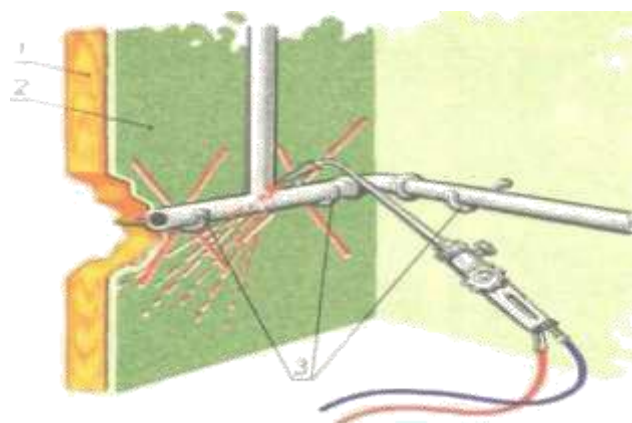

Rys. 3. Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału.

Rys. 4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na

rysunku: 1) przewód doprowadzający wodę, 2) zwoje sznura z włókna niepalnego.

Rys. 5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomieni lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1) palna ścianka, 2) niepalna wykładzina, 3) haki podtrzymujące instalację.

VII. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI DLA OBIEKTU.

7.1. Zasady ogólne ewakuacyjne.

UWAGA!!! W obiekcie przebywa **BURMISTRZ/** Wyznaczona imiennie osoba
telefon..... Odpowiedzialny/a za podjęcie decyzji o ewakuacji ludzi
i mienia.

UWAGA!!! W przypadku powstania pożaru **Zarządca/** lub Inna Osoba Wyznaczona
będzie realizować zadania kierowania ewakuacją do czasu przybycia jednostek
Straży Pożarnej.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji ludzi i mienia należy bezwzględnie przestrzegać
następujących zasad:

W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których
powstał pożar lub inne zagrożenie, którzy znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego
zagrożenia oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.

PAMIĘTAĆ !!!!!...W OBIEKCIE - W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI rozpocząć
ewakuację osób najbardziej odległych miejsc oraz z wyższych pięter

PAMIĘTAĆ !!!!! W obudowanych klatkach schodowych z systemem
oddymiającym– klapami oddymiającymi - uruchomić system oddymiający, nie
blokować drzwi z samozamykaczami, zapewnić napowietrzenie klatki schodowej
/ nie blokować otwarcia drzwi głównych WE / zgodnie z rozwiązaniem przyjętym
w obiekcie .

Pamiętać trzeba o tym, aby w pierwszej kolejności ewakuować osoby o ograniczonej
zdolności poruszania się, w następnej kolejności osoby w pełni sprawne.

WAŻNE: Osoby powiadomione o ewakuacji;

niezwłocznie opuszczają pomieszczenia,

zabierają ze sobą wierzchnie okrycie i dokumenty osobiste ,

nie zamykają na klucz drzwi opuszczanego pomieszczenia / mieszkalnego, innego/,

kierują się do miejsca ustalonej ZBIÓRKI DLA EWAKUOWANYCH /zgodnie Rys. nr 1/

W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy
niezwłocznie, dostępными środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na
zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym Kierownika Ewakuacji / Dowódcę Straży
Pożarnej

- ❖ Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zabrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub jednostki straży pożarnej.
- ❖ Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylnej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu), usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie.
- ❖ Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
- ❖ Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek. W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z listą osób przebywających w budynku oraz innych wątpliwości należy ten fakt zgłosić kierującemu akcją ratowniczo-gaśniczą i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.

7.1.1. Zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Budynek Urzędu Miasta w Kętrzynie jako obiekt użyteczności publicznej na potrzeby mieszkańców samorządu gminy miejskiej Kętrzyn – zgodnie z prawem zobowiązany jest zapewnić:

- dostępność obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami z zachowaniem bezpiecznych warunków ewakuacji lub uratowania w inny sposób – w myśl art. 6 pkt 1c) ustawy [9].

DZIAŁANIA

w budynku UM ustala się dwa obszary dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami:

OBSZAR 1 – obejmujący kondygnację **PARTERU** gdzie przewiduje się obsługę osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zlokalizowany tutaj - PUNKT OBSŁUGI INTRESANTÓW wg poniższej zasady:

- 1) Osoby ze szczególnymi potrzebami - zgłaszają swoje sprawy za pośrednictwem PUNKTU,
- 2) Punkt powiadamia telefonicznie o sprawie merytorycznego pracownika UM Kętrzyn,
- 3) Pracownik schodzi do petenta/osoby ze szczególnymi potrzebami i w wyznaczonym stanowisku na parterze budynku udziela niezbędnych informacji.
- 4) Pracownik UM Kętrzyn → w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem lub ogłoszonej ewakuacji zobowiązany jest zająć się osobą, udzielić jej pomocy i zapewnić ewakuację do wyznaczonego miejsca zbiórki osób ewakuowanych - zgodnie z procedurą UM Kętrzyn.

OBSZAR 2 – obejmujący kondygnację **PIETRA 1** gdzie przewiduje się obsługę osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zlokalizowany tutaj - SEKRETARIAT BURMISTRZA wg poniższej zasady:

- 1) Osoby ze szczególnymi potrzebami – które zgłaszają w SEKRETARIACIE swoją sprawę → są objęte opieką przez OBSŁUGĘ SEKRETARIATU,
- 2) OBSŁUGA SEKRETARIATU UM Kętrzyn → w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem lub ogłoszonej ewakuacji zobowiązana jest zająć się osobą, udzielić jej pomocy i zapewnić ewakuację do wyznaczonego miejsca zbiórki osób ewakuowanych - zgodnie z procedurą UM Kętrzyn .
- 3) W celu ewakuacji – osoby ze szczególnymi potrzebami należy:
  - zapewnić minimalną ilość osób do ewakuacji – wg zasady:
    - dla osoby chodzącej – minimum dwie osoby asysty,
    - dla osoby na wózku lub nie chodzącej – minimum 4 osoby asystujące.
  - wykorzystać dostępne metody i środki ewakuacji w obiekcie (np. ewakuacyjne krzesło nosze lub płachtę lub koc – wg planowanego wyposażenia - zlokalizowane w wyznaczonym miejscu przed na piętrze I (miejsce oznakować zgodnie posiadany typem sprzętu ewakuacyjnego w obiekcie), ewakuować do wyznaczonego miejsca zbiórki osób ewakuowanych - zgodnie z procedurą UM Kętrzyn .

UWAGA!!! Zaleca się planować dostęp dla ww. osób maksymalnie do piętra 1 – ze względu na techniki ewakuacyjne oraz bezpieczeństwo osób ze szczególnymi potrzebami.

7.2. Scenariusz akcji ewakuacyjnej oraz zadania personelu.

Sytuacja	Podjęte działania – kolejność czynności [1]...->.. [22]	Osoba odpowiedzialna
ZAUWAŻENIE POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA	[1] Uruchomienie>> ppoż. wyłącznika prądu	Pracownik - Świadek zdarzenia
	[2] Próba gaszenia / z użyciem gaśnicy lub hydrantu wewnętrznego/,	Pracownik - Świadek zdarzenia
	[3] Powiadomienie o pożarze – w ustalony sposób np. dzwonek, goniec, głośny komunikat lub [OPCJA]** użyć PRZYCIŚK ALARMU POŻAROWEGO oraz [4] poinformować osoby zagrożone (przebywających w pobliżu lub zagrożonych odcięciem dróg ewakuacji),	Pracownik - Świadek zdarzenia
	[5] Dokonać oceny sytuacji pożarowej i potencjalnych zagrożeń.	Zarządca / Osoba wyznaczona
	[6] Sprawdzić automatyczne otwarcie się drzwi ewakuacyjnych [OPCJA]** - napowietrzających WE dla ewakuacji i oddymienia klatki schodowej /.	Osoba wyznaczona
DECYZJA O EWAKUACJI OSÓB	[7] Ogłoszenie ewakuacji ->> / SPOSÓB- Ustnie przez gońca - począwszy od NAJWYŻSZEJ KONDYGNACJI lub Telefonicznie lub INNY) [8] EWAKUACJA Z NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH MIEJSC - WSZYSTKICH OSÓB UWAGA!!! Pamiętać należy, że dym potrafi b. mocno utrudniać ewakuację– dlatego decyzja o ewakuacji musi być jak najszybsza.... !!!!!! W PIERWSZEJ KOLEJNOSCI - należy powiadomić i ewakuować osoby z wyższych pięter.... [9] Treść zapowiedzi: „ UWAGA!! OGŁASZAM EWAKUACJE ... Proszę spokojnie opuszczać obiekt przez otwarte oznakowane wyjścia ewakuacyjne ..... UWAGA!!! Wszystkie osoby ewakuowane udają się na <u>oznakowane miejsce Zbiórki dla osób ewakuowanych</u> tj. → Boisko szkolne , tam zostanie udzielona pomoc i sprawdzenie <i>stanu i ilości osób ewakuowanych</i>	Zarządca / Osoba wyznaczona do zwalczania pożarów lub ewakuacji /...../ ...../ Nazwisko lub funkcja
	[10] POWIADOMIENIE STRAŻY POŻARNEJ TEL.998 /112 LUB POLICJI TEL . 997/112 LUB POGOTOWIE RATUNKOWE TEL. 999/112	

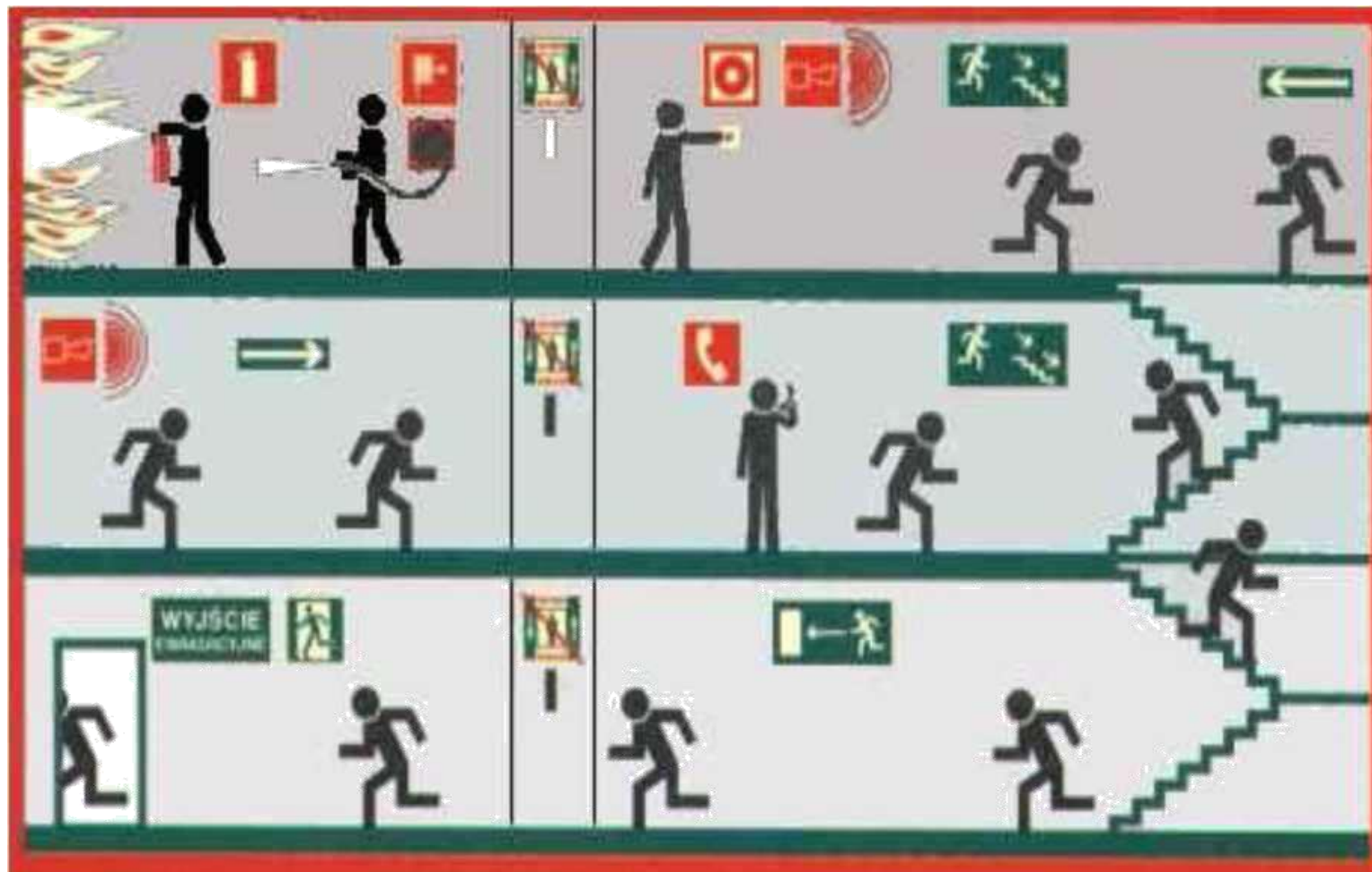
<p>EWAKUACJA OSÓB DO PUNKTU ZBIORCZEGO</p>	<p>[11] Zbiórka wszystkich ewakuowanych osób w ustalonym Punkcie zbiorczym ewakuowanych (zgodnie z rys. Nr 1),</p> <p>[12] Sprawdzenie ilości osób ewakuowanych (OBOWIĄZKOWO!!!!!!),</p> <p>[13] Powiadomienie aktualnego Kierującego Akcją Ratowniczą* o ilości ewakuowanych /o potencjalnych problemach/aktualnej sytuacji, wyłączeniu PRAŁDU ELEKTR./ GAZ/</p>	<p>Zarządca /Osoba wyznaczona do ewakuacji/ Dowódca Straży Pożarnej *</p>
<p>PRZYBYCIE STRAŻY POŻARNEJ</p> 	<p>[14] <u>Kierujący akcją ratowniczą (tj. Zarządca lub osoba wyznaczona)</u> informuje o podjętych działaniach /osobach ewakuowanych, problemach, zagrożeniach/ przybyłego <u>Kierującego Działaniem Ratowniczym ze Straży Pożarnej (Dowódca z PSP lub OSP) tzw. KDR.</u></p> <p>[15] Przejęcie kierowania przez Dowódcę Straży Pożarnej - tzw. KDR.</p>	<p>Zarządca /Osoba wyznaczona do ewakuacji/ Dowódca Straży Pożarnej *</p>
<p>EWAKUACJA MIENIA</p>	<p>[16] Akcja ratunkowo-gaśnicza trwa</p> <p>[17] EWAKUACJA MIENIA !!!! to Zadanie drugoplanowe (Priorytet to ewakuacja ludzi),</p> <p>[18] OCENA SYTUACJI a następnie podjęcie decyzji o ewakuacji mienia.</p> <p>Uwaga!!! Ewakuacja mienia odbywa się tylko w uzgodnieniu z DOWÓDCĄ STRAŻY POŻARNEJ</p> <p>[19] Sprawdzenie pomieszczeń w ewakuowanym obiekcie</p>	<p>DOWÓDCA STRAŻY POŻARNEJ</p>
<p>ZAKOŃCZENIE AKCJI</p>	<p>[20] Włączenie mediów (prąd, gaz , woda, co)</p> <p>[21] Powrót osób i rzeczy ewakuowanych,</p> <p>[22] Protokolarne przekazanie budynku dla Zarządca</p>	<p>DOWÓDCA STRAŻY POŻARNEJ/ Zarządca</p>

* - Kierującym Akcją Ratowniczą jest wg kolejności - **Zarządca** lub **Osoba wyznaczona do ewakuacji** a po przybyciu już **Dowódca Straży Pożarnej.**

** - Jeśli urządzenie istnieje w obiekcie.

7.3. Postępowanie w czasie pożaru i ewakuacji

7.4. Dobór i rozmieszczenie przeciwpożarowych oraz ewakuacyjnych znaków bezpieczeństwa.

Zapewnienie możliwości ewakuacji oznacza nie tylko istnienie w każdym obiekcie dróg ewakuacyjnych o parametrach pozwalających na bezpieczne opuszczenie przez ludzi strefy objętej lub zagrożonej pożarem, lecz również takie oznakowanie tych dróg oraz lokalizację urządzeń przeciwpożarowych, które umożliwi ich bezbłędną identyfikację w czasie pożaru i ewakuacji. Dochodzi do tego konieczność odpowiedniego wskazania drogi prowadzącej na drogę ewakuacyjną w tych pomieszczeniach, w których wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne.

Wymagania te określone zostały w § 4 ust.2 pkt 4 Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowych budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109 poz.719).

Przy doborze i rozmieszczeniu znaków bezpieczeństwa i ewakuacyjnych należy uwzględnić wymagania nowej normy : PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa oraz dotychczasowych norm (jeszcze obowiązujących) PN-92/N-01256-02:1992 Znaki bezpieczeństwa - Ewakuacja, PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa - Techniczne środki przeciwpożarowe.

W szczególności należy uwzględnić następujące zasady:

- w każdym miejscu na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny.
- znaki ewakuacyjne oraz inne oznakowania systemu fotoluminescencyjnego powinny być tak usytuowane w stosunku do źródeł światła, by zapewniało ono ich dostateczną luminację.
- podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji oraz oświetlenie przeszkodowe, służące uwidocznieniu przeszkód wynikających z układu budynku albo drogi komunikacyjnej lub też sposobu użytkowania budynku, należy stosować w pomieszczeniach użytkowanych przy zgaszonym oświetleniu podstawowym,
- pożarnicze znaki bezpieczeństwa oraz informacyjne należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie – zaleca się ich stosowanie prostopadle do kierunku ruchu człowieka.

Tabela - Znaki bezpieczeństwa - ewakuacyjne – ochrony ppoż. wg PN-EN ISO 7010:2012

Znak	Opis	Znak	Opis
	Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)		Miejsce zbiórki osób ewakuowanych
	Wyjście ewakuacyjne lewo- / prawostronne		Kierunek drogi ewakuacyjnej – w lewo wzdłuż / w prawo wzdłuż
	Kierunek drogi ewakuacyjnej → w dół w lewo / dół w prawo → w górę / na ukos w lewo- w prawo		Klucz do wyjścia ewakuacyjnego znajduje się .....
	Kierunek ewakuacji		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół
	Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na wprost / przez drzwi		Kierunek drogi ewakuacyjnej na wprost (znak na podłodze)
	Gaśnica		Hydrant wewnętrzny
	Drzwi ppoż. /nie blokować/ / zamykać/		Przycisk uruchomienia kłapy dymowej
	Przeciwpowozarowy wylacznik pradu		Glowny wylacznik pradu
	System oddymiania grawitacyjnego		Znak przycisku alarmu pozarowego
	Pierwsza pomoc medyczna		Tymczasowe schronienie ewakuacyjne

VIII. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI.

8.1. Zasady organizowania cyklicznych ćwiczebnych alarmów ewakuacyjnych.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719):

- Zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla 50 osób będących jej stałymi użytkownikami powinien co najmniej raz na dwa lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.
- W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać – co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.
- W przypadku obiektu zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL II oraz w budynkach zakwaterowania osadzonych zlokalizowanych na terenach zakładów karnych i aresztów śledczych, zakres i obszar budynku objęty praktycznym sprawdzeniem organizacji i warunków ewakuacji musi być uzgodniony z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej.

UWAGA!!! Zarządzający obiektem zakwalifikowanym do kategorii ZL III jest zobligowany do organizacji cyklicznych ćwiczeń ewakuacyjnych z uwagi ww. na fakt przebywania w budynku. mniej niż 50 stałych użytkowników.

Organizacja ewakuacji jest - OBOWIĄZKOWA.

O terminie przeprowadzenia obowiązkowego sprawdzianu Zarządca obiektu ma obowiązek powiadomić właściwego Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej z wyprzedzeniem co najmniej 7 dniowym.

Jako praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji (alarm ćwiczebny) nie mogą być traktowane inne (np. fałszywe) alarmy w wyniku, których taką ewakuację przeprowadzono.

8.2. Zasady praktycznego prowadzenia cyklicznych ćwiczebnych alarmów ewakuacyjnych.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a także wyrobienie w przebywających w nim osób nawyków reagowania w przypadku zaistnienia realnego zagrożenia. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi.

Jeżeli w obiekcie przebywa na co dzień duża liczba ludzi, mogą przebywać w nim

osoby nie będące stałymi użytkownikami lub osoby niepełnosprawne, wskazane jest również zapewnienie zabezpieczenia medycznego ćwiczenia.

Pierwszą i nadrzędną zasadą praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji jest przeprowadzenie jej w najmniej spodziewanym dla użytkowników momencie. Wskazane jest wcześniejsze przeprowadzenie odpowiedniego szkolenia. Szkolenie to powinno być zakończone przeprowadzeniem 1 - 2 alarmów o mniej oficjalnym charakterze, które wpoją w stałych użytkowników obiektu podstawowe nawyki i zachowanie się w takich sytuacjach.

Praktyczne sprawdzenie organizacji ewakuacji w obiekcie powinno nastąpić po ogłoszeniu przez wyznaczoną osobę donośnym głosem komunikatu o następującej treści:

„Uwaga, ćwiczebny alarm pożarowy. Proszę niezwłocznie opuścić budynek najbliższym wyjściem ewakuacyjnym.” W trakcie ćwiczenia wskazane jest również wyłączenie dopływu energii elektrycznej przy pomocy przeciwpożarowego (a jeżeli go nie ma, to głównego) wyłącznika prądu. Zanik energii elektrycznej pozwoli nam sprawdzić działanie systemów awaryjnych (oświetlenie ewakuacyjne, automatyczne sterowane elektrycznie lub elektronicznie zamknięcia w drzwiach służących do ewakuacji) oraz w pewien sposób przygotuje opuszczające obiekt osoby do ewakuowania się w odbiegających od normalności warunkach. Jeżeli dysponujemy odpowiednimi możliwościami, możemy ćwiczenie wzbogacić w tzw. elementy pozoracji polegające np. na zadymieniu fragmentu budynku. Należy jednak pamiętać, że użyte do pozoracji środki muszą być stosowane bardzo rozważnie i w całkowicie bezpieczny dla ludzi sposób.

Bezpośrednio przed planowanym rozpoczęciem ćwiczenia obserwatorzy powinni udać się do wyznaczonych wcześniej punktów i od momentu ogłoszenia alarmu dokładnie monitorować rozwój wydarzeń.

Obserwatorzy powinni zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczenia:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy pracownicy natychmiast przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami i czy nie wykorzystywano do niej elementów zabronionych takich jak dźwigi lub nie przeznaczone do tego celu przejścia i wyjścia,
- czy w monitorowanym obszarze zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie takie jak np.: oświetlenie ewakuacyjne, drzwi pożarowe, wentylacja pożarowa itp.

Ponadto obserwatorzy powinni:

- odnotować czas w jakim opuszczono monitorowany przez nich obszar, odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- sporządzić wykaz osób, które nie zastosowały się do polecenia ewakuacji, przystąpiły do niej w sposób opieszawy lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały.

Osoby, które nie opuściły budynku pomimo ogłoszenia jego ewakuacji, czyniły to w sposób opieszawy lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania. W przypadku, gdy

wyjaśnienia te nie mają żadnej racjonalnej podstawy, w stosunku do takich osób winny być wyciągnięte surowe konsekwencje służbowe.

W celu maksymalnego ograniczenia dezorganizacji pracy, ćwiczebny alarm ewakuacyjny można przeprowadzić w kilka minut po rozpoczęciu lub na kilka minut przed zakończeniem pracy obiektu.

8.3. Dokumentacja ćwiczeń.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji jeśli jest obowiązkowe, to musi być udokumentowany fakt przeprowadzenia takiego ćwiczenia. W przypadku dobrowolnego działania kwestia opisanego przebiegu ewakuacji również jest dobrowolna.

Właściwa dokumentacja stanowi też będzie cenny materiał porównawczy przy ocenie podobnych ćwiczeń prowadzonych w przyszłości (patrz - Załącznik nr 9 – Protokół ze sprawdzianu warunków i organizacji ewakuacji - wzór przykładowy).

Dokumentacja powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego,
- sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego,
- liczbę ewakuowanych osób (określoną np. na podstawie sporządzonej list obecności) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie,
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji (lub innych obszarów bądź stref, na które podzielony jest obiekt),
- czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez główne strumienie ludzi,
- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem pracowników ochrony i osób prowadzących ćwiczenie),
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące między innymi:
  - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia),
  - zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu,
  - ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób do których nie dotarła informacja o alarmie wraz podaniem przyczyn tego faktu,
  - ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,
  - wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły (np. chęć lub fakt korzystania przez ewakuujących się z dźwigów osobowych (wind), przemieszczanie się ludzi w kierunkach innych niż wskazywało umieszczone oznakowanie ewakuacyjne, zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy innych niewralgicznych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi, itp.),
  - zamierzenia które należy przedsięwziąć aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu.

IX. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPÓŻAROWYMI ORAZ INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.

9.1. Cel i zakres szkoleń.

Zgodnie z wymogami ochrony przeciwpożarowej każdy Zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu ma obowiązek spełnić trzy podstawowe zadania względem pracowników lub stałych użytkowników:

- Zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- zapoznać użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji .
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji (**zadanie Zarządcy**).

W tym celu zobowiązany jest do organizacji:

- szkoleń wstępnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej **dla personelu pracującego**
- szkoleń okresowych w sytuacji gdy połączone tj. ze szkoleniem okresowym z zakresu bhp lub przy zmianach w organizacji warunków ochrony przeciwpożarowej w obiekcie (dokonywana jest zmiana w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego) **dla personelu pracującego**.

Podczas szkoleń przeciwpożarowych należy zapoznać pracowników obiektu z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie,
- sposobami eliminacji zagrożeń pożarowych,
- przepisami ochrony przeciwpożarowej,
- zasadami postępowania na wypadek powstania pożaru,
- zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

UWAGA!!!! W szkoleniach przeciwpożarowych zobowiązani są uczestniczyć wszyscy stali użytkownicy pracownicy oraz osoby podejmujące działalność na terenie obiektu bez względu na funkcje i wymiar etatowy.

9.2. Rodzaje i zakres szkoleń przeciwpożarowych.

- a) Szkolenie wstępne obejmujące przyjęcie nowego pracownika, praktykanta, stażystę lub zapoznanie pracowników z "Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego", a w szczególności:
- zagrożeniem pożarowym występującym w budynku i na stanowisku pracy,
  - zasadami i warunkami bezpiecznej ewakuacji osób i mienia ,
  - zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym,
  - zasadami użycia urządzeń gaśniczych i przeciwpożarowych znajdujących się w rejonie stanowiska pracy.
  - scenariuszem pożarowym dla obiektu budowlanego objętego obowiązkiem stosowania systemu sygnalizacji pożarowej *.

Uwaga!!!!

Osobie po szkoleniu przeciwpożarowym wstępnym lub okresowym wydane jest zaświadczenie zgodne z załącznikiem nr 3.

Osoba zapoznana z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego – potwierdza osobistym podpisem oświadczenie zgodne z załącznikiem nr 4.

Oświadczenia wg załącznika nr 3 i 4 są przechowywane w aktach osobowych lub w inny przyjęty sposób.

* - temat realizowany w obiektach wyposażonych w system sygnalizacji pożarowej.

- b) Szkolenie okresowe lub doraźne z zakresu ochrony ppoż. organizowane w związku z:
- okresowym szkoleniem bhp (czasookres zgodnie z przepisami bhp),
  - wprowadzeniem istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w budynku,
  - wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu,
  - wprowadzeniem na teren budynku nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe,
  - zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego, zaleceniem kontrolnych organów ochrony przeciwpożarowej,
  - stwierdzonymi brakami w wiedzy na temat zagrożeń i sposobów postępowania podczas np. przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

X. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

10.1. Zadania Właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu.

Zgodnie art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej [1] do zadań właściciela budynku, obiektu i terenu należy:

1. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:
  - 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
  - 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
  - 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
  - 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
  - 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
  - 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
  - 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

2a. Osoby wykonujące czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, w tym czynności, o których mowa w ust. 1, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, niezatrudnione w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8, powinny posiadać tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa lub ukończone w Szkole

Głównej Służby Pożarniczej studia wyższe w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego.

10.2. Zadania pracowników, stałych użytkowników w zakresie ochrony ppoż.

W zakresie ochrony ppoż. - KAŻDY PRACOWNIK /STAŁY UŻYTKOWNIK jest zobowiązany:

Uczestniczyć w prowadzonych szkoleniach o tematyce przeciwpożarowej,

Znać i stosować Instrukcje przeciwpożarowe obowiązujące w budynku, w tym Instrukcję bezpieczeństwa Pożarowego,

Przestrzegać przepisy przeciwpożarowe i zasady bezpieczeństwa pożarowego w pomieszczeniach budynku oraz na swym stanowisku pracy,

Znać wymogi dotyczące bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa ludzi przebywających w budynku oraz zasady postępowania w przypadku pożaru i prowadzenia ewakuacji z pomieszczeń,

Znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w budynku oraz posiadać praktyczną znajomość ich użycia,

Podporządkować się decyzjom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą i ewakuacją w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,

Usuwać zauważone nieprawidłowości mogące spowodować pożar bądź ułatwić jego rozprzestrzenianie lub niezwłocznie powiadamiać o tym przełożonego,

Przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w pomieszczeniach,

Sprawdzać, przed opuszczeniem miejsca pracy, czy zostały wyłączone z sieci elektrycznej wszelkie urządzenia oraz czy nie występują inne potencjalne możliwości powstania pożaru.

10.3. Czynności prawnie zabronione w zakresie przepisów przeciwpożarowych.

!!!! WŁAŚCICIELU / ZARZĄDCO / PRACOWNIKU !!! PAMIETAJ !!!!!

!!!! ZA CO MASZ ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA I PRACOWNICZĄ !!!!!

ART. 82 i 83 KODEKSU WYKROCZEŃ ORAZ ART. 100 KODEKSU PRACY.

Zgodnie § 4. 1. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów w **objektach oraz na terenach przyległych do nich**

ZABRONIONE jest wykonywanie następujących czynności które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1) **używanie otwartego ognia, palenie tytoniu** i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:

a) w **strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu**, spełniających wymagania określone w przepisach Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203),

b) w miejscach występowania **materiałów niebezpiecznych pożarowo**;

2) **użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem** albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;

3) **garażowanie pojazdów silnikowych** w obiektach i **pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu**, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;

4) **rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu**, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, **jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze**;

5) **rozpalanie ognia**, wysypywanie gorącego popiołu i żuźla lub **wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw**, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;

- 6) **składowanie poza budynkami** w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym **pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu**;
- 7) **użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym**, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 8) **przechowywanie materiałów palnych** oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych **w odległości mniejszej niż 0,5 m od:**
  - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
  - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 9) **stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych**, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone **w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki**;
- 10) **instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych**, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, **bezpośrednio na podłożu palnym**, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 11) **składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość** poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 12) **składowanie materiałów palnych** w pomieszczeniach technicznych, **na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach**;
- 13) **przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli** przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
- 14) **zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie** w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 15) **blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych** w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 16) **lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej** poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;

17) **wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej** z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, **jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;**

18) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

- a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
- c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
- f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
- g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia;

19) **napelnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw**, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu;

20) **dystrybucja i przeladunek ropy naftowej** i produktów naftowych w obiektach i **na terenach nieprzeznaczonych** do tego celu.

OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA/ZARZĄDCY

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) **utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice** w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) **wyposażają obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu** zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi;
- 3) **umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru** wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) **oznakowują** znakami zgodnymi z **Polskimi Normami**:
  - a) drogi i wyjścia ewakuacyjne z wyłączeniem budynków mieszkalnych oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
  - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
  - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - d) miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,

- e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
- f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami ucieczkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- g) dźwigi dla straży pożarnej,
- h) przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
- i) drzwi przeciwpożarowe,
- j) drogi pożarowe,
- k) miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;

5) **umieszczają**, przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu, czytelną **informację o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu** parkowania w tych garażach samochodów **zasilanych gazem płynnym propan-butan**, o których mowa w przepisach techniczno-budowlanych.

3. **Wokół placów składowych i składowisk przy obiektach** oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej **musi być zachowany pas ochronny** o minimalnej szerokości **2 m** i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.

4. **Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu** związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, **jest dopuszczalne pod warunkiem:**

- 1) nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
- 2) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
- 3) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe;
- 4) zachowania minimalnej odległości 5 m od drogi pożarowej.

5. **Właściciele, zarządcy i użytkownicy stacji paliw umieszczają** na odmierzaczach gazu płynnego **informację o nienapełnianiu butli**.

6. Właściciele, zarządcy i użytkownicy obiektów produkcyjnych i magazynowych przeprowadzają regularne czynności porządkowe w miejscach, w których występują pyły palne zalegające w warstwach, zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

11.1. Aktualizacja instrukcji.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być aktualizowana co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony ppoż. Wszelkie zmiany w instrukcji wykonują osoby uprawnione. Zmiany w dokumentacji w trakcie aktualizacji powinny zostać zapisane w załączniku nr 6 do instrukcji tzw. „Karcie aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego „.

11.2. Zakres stosowania.

UWAGA!!! Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego ma zastosowanie do wszystkich osób przebywających /stale / w obiekcie, a także do wszystkich tymczasowych użytkowników obiektu.

11.3. Wskazówki - zalecenia dla poprawy organizacji pracy i zapewnienia poziomu bezpieczeństwa.

Dla zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w Obiekcie oraz spełnienia założeń zleconej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego rekomenduje się podjęcie następujących działań:

1) Zaleca się wydać zarządzenie przez Zarządzającego Obiektem (zgodnie z zał. Nr 8) w celu spełnienia obowiązku spoczywającego na Właścicielu obiektu /rozumianym jako pracodawcy/ zgodnie z art. 209¹ Kodeksu Pracy [5] dotyczącego wyznaczenie pracowników odpowiedzialnych za:

- udzielanie pierwszej pomocy,
- wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników,
- zapewnienia łączności ze służbami zewnętrznymi.

Zarządzenie ureguje prawa i obowiązki podległych pracowników oraz osób wykonujących zadania zlecone zgodnie z art. 207¹ i 209¹ [5] .

UWAGA!!! Informacje o wyznaczonych ww. osobach розміścić w obiekcie w celu informacji dla stałych użytkowników. /Patrz – załącznik nr 8 do niniejszej instrukcji/.

2) Zaleca się zaznajomienie wszystkich pracowników i stałych użytkowników / najemców /dzierżawców pomieszczeń/części obiektu oraz osoby wykonujące czynności zlecone z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Zapoznanie należy potwierdzić stosownym zapisem wg zasad opisanych w Rozdz. II → na „Oświadczeniu” (wg załącznika nr 4) lub → na „Liście...” (wg załącznika nr 5).

3) Zaleca się umieścić Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego w taki sposób aby była łatwo dostępna dla ekip ratowniczych oraz osób kierujących akcją ratowniczą (ewakuacyjną) np. w metalowej zamykanej Szafce na instrukcję bezpieczeństwa pożarowego /model 1N002/ przy wyjściu ewakuacyjnym W1 do obiektu lub w innym miejscu powszechnie znany wszystkim użytkownikom/pracownikom obiektu.

4) W związku z wątpliwością dot. lamp oświetlenia awaryjnego zaleca się sprawdzić rozmieszczenie lamp zgodnie z projektem technicznym wymaganym dla instalacji oświetlenia ewakuacyjnego (zgodnie z uwagą ze str. 15).

5) Zaleca się odtworzyć instrukcję obsługi systemu w obiekcie tzn. centrali SAGITTA i działanie czujek oraz ręcznych ostrzegaczy pożaru (ROP) u dostawcy/instalatora urządzenia ppoż. zgodnie z zaprogramowanym ustawieniem oraz znanym czasem T1 – alarmu I stopnia oraz czasem T2 alarmu II stopnia. !!!!

Uwaga!!! Zasada działania system sygnalizacji pożaru w obiekcie powinna być znana i przekazana w dniu odbioru w formie instrukcji obsługi przez dostawcę systemu lub wg odrębnych ustaleń przed podmiot serwisowy - konserwatora systemu sygnalizacji pożaru.!!!!

Podczas sporządzania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego nie otrzymano do wglądu dokumentacji technicznej oraz informacji o zaprogramowanych parametrach czasu alarmowania T1 i T2.

7) Zaleca się sprawdzić zasady przeglądu technicznego systemu blokującego drzwi DORGARD zgodnie z dokumentacja techniczna oraz zaleceniami producenta- zgodnie z uwagami ze str. 17.

8) Zaleca się wdrożyć zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami oraz oznakować miejsca sprzętu ewakuacyjnego – patrz rozdz. 7.1.1. str. 44.

XII. LITERATURA – PODSTAWY PRAWNE.

- [1] Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2020, nr 961 tekst jednolity z dnia 2020.05.29),
- [2] Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010, nr 109, poz. 719 z późniejszymi zmianami),
- [3] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 2285),
- [4] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009r., nr 124, poz. 1030.),
- [5] Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U.2019.1040 t.j. z dnia 2019.06.05).
- [6] USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2019.1186 t.j. z dnia 2019.06.26).
- [7] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. 2021, poz.1722).
- [8] Polskie normy przytoczone w Instrukcji:
  - PN-N-01256-02:1992 Znaki bezpieczeństwa – Ewakuacja.
  - PN-N-01256-5:1998 Znaki bezpieczeństwa – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
  - PN-ISO 7010 Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej.
  - PN-EN 1838:2013 Zastosowania oświetlenia – Oświetlenie awaryjne.
  - PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
  - PN-B-02852:2001 Ochrona przeciwpożarowa budynków – Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru
- [9] USTAWA z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062).
- [10] Ekspertyza techniczna w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego – budynku Urzędu Miasta w Kętrzynie ul. Wojska Polskiego 11, opracowana – mgr inż. Julian Lemiech, mgr inż. Wiesław Nowak, data wykonania – 26 czerwca 2007.

XI. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik Nr 1 – Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo.
- Załącznik Nr 2 – Ewidencja prac niebezpiecznych pożarowo i wymagających odłączenia miejscowego instalacji sygnalizacji pożaru.
- Załącznik Nr 3 – Zaświadczenie o zapoznaniu pracownika z przepisami przeciwpożar.
- Załącznik Nr 4 – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu z instrukcją.
- Załącznik Nr 5 - Lista osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.
- Załącznik Nr 6 - Karta aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.
- Załącznik Nr 7 - Instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru.
- Załącznik nr 8 – Zarządzenie ws. wyznaczenia osób odpowiedzialnych.
- Załącznik nr 9 – Protokół ze sprawdzianu warunków i organizacji ewakuacji
/wzór przykładowy/.
- Załącznik nr 10 – Instrukcja obsługi - Sagitta ASP 100 (wersja pdf na płycie).
- Załącznik nr 11 - Harmonogram przeglądów i kontroli technicznych instalacji użytkowych.

WZÓR

Załącznik Nr 1

Zezwolenie nr.....
na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce pracy.....
2. Czas pracy, dnia..... od godziny..... do godziny.....
3. Zagrożenie pożarowo-wybuchowe w miejscu pracy (określić z czego wynika).....
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru.....
.....
.....
5. Sposób wykonania prac.....
.....
.....
6. Zapewnienie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji ludziom przebywającym w budynku podczas wykonywania prac.....
.....
.....
7. Wyposażenie miejsca wykonywanych prac w podręczny sprzęt gaśniczy.....
.....
.....
8. Osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie i nadzór miejsca prac w trakcie realizacji oraz po ich zakończeniu.....
.....
.....

Wykonawca prac

Wydający zezwolenie

.....

.....

---

9. Informacja o stanie pomieszczeń po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo

.....
.....
.....

Wykonawca prac

.....

Ewidencja

prac pożarowo niebezpiecznych i wymagających odłączenia miejscowej instalacji sygnalizacji pożaru.¹²

Rodzaj prac (określić co będzie przedmiotem prac)	Osoba odpowiedzialna za prace, jej podpis i bezpośredni do niej telefon	Dokładne miejsce prowadzenia prac	Osoba/dział zlecający prace	Czy prace wymagają odłączenia instalacji sygnalizacji pożaru?	Określenie godzin wyłączenia instalacji sygnalizacji pożaru	Czy powiadomiono /uzgodniono z właściwą Komendą PSP.	Sposób zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych	Data i godzina rozpoczęcia prac	Data i godzina zakończenia prac	Oświadczam, że zapoznałem się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązującą na terenie obiektu (podpis osoby odpowiedzialnej)	Podpis pracownika ochrony przyjmującego informację.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

¹² Powyższą ewidencję wypełnia osoba odpowiedzialna za prowadzenie prac w tym pożarowo niebezpiecznych,

¹³ Przedstawiciel – OBIEKTU lub firmy zewnętrznej, nazwa firmy

WZÓR

Załącznik Nr 3

.....
(nazwa zakładu pracy)

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że w dniu ..... został(a)* zapoznany(a)* z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w ..... a w szczególności z nw. zasadami i sposobami:

Lp	Tematyka	Wymiar /h/
1	Omówienie przepisów zakresu ochrony ppoż.	0,5
2	Prawa i obowiązki osoby kierującej, pracowników, stałych i tymczasowych użytkowników w zakresie ochrony ppoż.	0,5
3	Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, metody eliminowania zagrożeń pożarowych	0,5
4	Postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia	0,5
5	Dobór i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.	0,5
6	Zasady ewakuacji obowiązujące w zakładzie pracy – sposoby ewakuacji ludzi i mienia, drogi ewakuacyjne, zachowanie się	0,5
	Razem	3

.....
(podpis organizatora szkolenia)

.....
(podpis uprawnionej jednostki szkolącej)

* - niepotrzebne skreślić

WZÓR

Załącznik nr 4

OŚWIADCZENIE

.....
/ nazwisko i imię pracownika, stanowisko/

Niniejszym oświadczam, że zostałem zapoznany z postanowieniami „Instrukcji
Bezpieczeństwa Pożarowego” obowiązującej w

.....
.....
oraz zobowiązuję się do przestrzegania zawartych w tej instrukcji zasad postępowania na
wypadek powstania pożaru.

.....
/podpis przyjmującego oświadczenie/

.....
/podpis pracownika/

.....
Miejscowość / Data

WZÓR

Załącznik Nr 5

Lista
osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego

Oświadczam, że zostałem (am) zapoznany (a) Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego opracowaną dla .....

Lp.	Imię i Nazwisko	Data zapoznania	Czytelny podpis pracownika
1)			
2)			
3)			
4)			
5)			
6)			
7)			
8)			
9)			
10)			
11)			
12)			
13)			
14)			
15)			
16)			
17)			
18)			
19)			
20)			
21)			
22)			
23)			
24)			
25)			
26)			

WZÓR

Załącznik Nr 6

Karta
aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Lp.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Podpis / pieczęć podmiotu dokonującej aktualizacja

WZÓR

Załącznik Nr 7

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. Alarmowanie

- Każdy, kto zauważy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:
  - Właściciela/Zarządcę lub osobę upoważnioną,
  - Osoby przebywające w miejscu pożaru,
  - Państwową Straż Pożarną w Kętrzynie – tel **998** lub **112**,
- Zachować spokój i opanowanie.
- Po uzyskaniu połączenia telefonicznego ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:
  - nazwę i adres obiektu,
  - określić co się pali,
  - czy występuje zagrożenie życia ludzkiego,
  - nazwisko zgłaszającego i numer telefonu, z którego powiadamia.

UWAGA! Słuchawkę należy odłożyć, gdy przyjmujący stwierdzi, że zgłoszenie przyjął.

- W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

Pogotowie Ratunkowe	999, 112
Policja	997, 112
Pogotowie Energetyczne	991, 112
Pogotowie Gazowe	992, 112
Pogotowie Wod-Kan	.....

II. Akcja ratowniczo-gaśnicza:

- Równocześnie z zaalarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do działań ratowniczo-gaśniczych przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu budynku starostwa.
- Decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji:
  - przed przybyciem Straży Pożarnej podejmuje Zarządca lub upoważniona osoba
  - po przybyciu Straży Pożarnej podejmuje strażak kierujący akcją ratowniczo-gaśniczą.
- Osoby uczestniczące w akcji obowiązani są podporządkować się decyzjom kierującego akcją.
- Z chwilą przybycia na miejsce zdarzenia Straży Pożarnej kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą przejmuje dowódca przybyłej jednostki.

III. Zabezpieczenie pogorzelniska:

- Właściciel lub wyznaczona osoba obowiązani są w sposób właściwy zabezpieczyć miejsce pożaru, aby uniknąć możliwości jego wtórnego powstania.
- Do głównych zadań w tym zakresie należą:
  - realizacja poleceń wydanych przez dowódcę akcji ratowniczo-gaśniczej ze Straży Pożarnej,
  - dozorowanie miejsca pożaru,
  - przystąpienie do uporządkowania pogorzelniska po zakończeniu działań osób odpowiedzialnych za ustalenie przyczyny i okoliczności powstania pożaru.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

..... dnia .....
Miejscowość

Właściciel

/m.p. - podpis/

WZÓR

Załącznik Nr 8

..... dn.....

Zarządzenie nr ...../ .....

1. Na podstawie art. 209¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 1974 Nr 24 poz. 141) w celu zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa podczas pobytu ludzi w *budynku/obiekcie* .....
i na terenie– .....

wyznaczam niżej wymienione osoby/ pracowników jako odpowiedzialne za zadania dotyczące:

Rodzaj zadania	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za zadanie /wg poniższej kolejności/	Kontakt / telefon
 Udzielanie pierwszej pomocy	1..... 2..... 3.....	1..... 2..... 3.....
 Zwalczanie pożarów	1..... 2..... 3.....	1..... 2..... 3.....
 Ewakuacja ludzi	1..... 2..... 3.....	1..... 2..... 3.....
 Otwarcie drzwi napowietrzających w celu oddymiania klatek schodowych	1..... 2..... 3.....	1..... 2..... 3.....
 Obsługa alarmów centrali systemu pożarowego SAGITTA100	1..... 2..... 3.....	1..... 2..... 3.....

2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem .....

3. Do wiadomości i przestrzegania przez wszystkich pracowników oraz użytkowników.

Przyjmuję do wiadomości

.....

.....

/podpis osoby zapoznanej/

/Czytelny podpis i pieczęć/

Otrzymują- do wiadomości

1. Wszyscy pracownicy – / kwitując zapoznanie na liście/.

m.p.

WZÓR

Załącznik Nr 9

PROTOKÓŁ
ZE SPRAWDZIANU WARUNKÓW i ORGANIZACJI EWAKUACJI

1. Dane personalne / imię nazwisko, nr telefonu kontakt/ KIEROWNIKA EWAKUACJI/ OSOBY WYZNACZONEJ -ODPOWIEDZIALNEJ ZA EWAKUACJE W OBIEKCIE.

2. Data i godzina przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego. ....

3. Sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego /ustny - inny/ .....

4. Liczba ewakuowanych osób ..... wg listy - .....osób.....

Uwaga!!! (sporządzić listę obecności) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie.

5. Czas ewakuacji:

- poszczególnych kondygnacji / min/-.....
- całkowity/ min/. .....

Uwaga!!! czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem pracowników ochrony i osób prowadzących ćwiczenie) oraz otrzymania informacji przez Kierownika EWAKUACJI o opuszczeniu obiektu przez wszystkich użytkowników.

6. Wnioski podsumowujące ćwiczenie:

Ocena drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia):

Zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu:

Ocena skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób do których nie dotarła informacja o alarmie wraz podaniem przyczyn tego faktu.

Ocena stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych:

Zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły (np. chęć lub fakt korzystania przez ewakuujących się z dźwigów osobowych (wind), przemieszczanie się ludzi w kierunkach innych niż wskazywało umieszczone oznakowanie ewakuacyjne, zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy innych niewłaściwych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi, itp.).

Uwagi dot. działania osób odpowiedzialnych za ewakuację oraz osób wspierających (znajomość zasad ewakuacji itd.).

Zamierzenia które należy przedsięwziąć aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu.

Opracował:

Podpis organizatora ewakuacji

Lista
uczestników przeprowadzonego sprawdzaniu ewakuacji w dniu .....
Obiekt .....

Lp.	Imię i Nazwisko	Data uczestnictwa	Czytelny podpis
1)			
2)			
3)			
4)			
5)			
6)			
7)			
8)			
9)			
10)			
11)			
12)			
13)			
14)			
15)			
16)			
17)			
18)			
19)			
20)			
21)			
22)			

Instrukcja obsługi - Sagitta ASP 100 (wersja pdf na płycie).

Harmonogram przeglądów i kontroli technicznych instalacji użytkowych.

- Wymogi prawa budowlanego – terminarz kontroli i przeglądów instalacji technicznych /zgodnie z art. 62 ust.1 Prawa budowlanego/.

Nazwa instalacji	Rodzaj przeglądu	Odstęp kontroli
Gazowa	1) Kontrola stanu technicznego	1 rok
Przewody kominowe (dymowe, spalinowe, wentylacyjne)	2) Kontrola stanu technicznego	1 rok
Klimatyzacja	3) Kontrola stanu technicznego + dezynfekcja	1 rok
Elektryczna / Odgromowa *	4) Kontrola stanu technicznego + stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażenia, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów;	5 lat (co 6 m-cy oraz 12 m-cy) *

* - Oględziny instalacji odgromowej (LPS) stosowanych w obiektach zagrożonych wybuchem powinny być co 6 miesięcy. Próby elektryczne instalacji powinny być wykonane raz na rok.

- Wymogi przepisów przeciwpożarowych – harmonogram usuwania zanieczyszczeń z instalacji kominowych i wentylacji

/ zgodnie z § 34 ust.1 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów/.

Nazwa instalacji	Rodzaj instalacji /palenisk /	Częstotliwość czyszczenia
Przewody kominowe tj. - dymowe, - spalinowe, - wentylacyjne	1) Dymowa - paleniska w zakładach zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych	Co najmniej 1 raz w miesiącu
	2) Dymowa – paleniska opalane paliwem stałym w obiektach innych niż wymienione w pkt 1	co najmniej raz na 3 miesiące
	3) Spalinowe - paleniska opalane paliwem płynnym i gazowym w obiektach innych niż wymienione w pkt 1	co najmniej raz na 6 miesięcy.
	4) Wentylacyjne - w obiektach wymienionych w pkt 1	co najmniej raz w roku

XII. CZĘŚĆ GRAFICZNA

Rysunek nr 1 - Zagospodarowanie terenu.

Rysunek nr 2 – Plan ewakuacji – Piwnica,

Rysunek nr 3 - Plan ewakuacji – Parter,

Rysunek nr 4 – Plan ewakuacji – Piętro 1,

Rysunek nr 5 – Plan ewakuacji – Piętro 2,

Rysunek nr 6– Plan ewakuacji – Piętro 3.

Budynek - Urzędu Miasta

11-400 Kętrzyn, ul. Wojska Polskiego 11

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO